ПАРТИЯ ВА ХАЛҚНИНГ МОНОЛИТ БИРЛИГИ НАМОЙИШИ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 102 (16.792) | 2 май 1977 йил, душанба | Баҳоси 2 тийин.

КЕЧА БУТУН СОВЕТ ХАЛҚИ, ШУ ЖУМЛАДАН ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТКАШЛАРИ БУТУН ДУНЁ МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ХАЛҚАРО БИРДАМЛИК КУНИ — 1 МАЙНИ ЗЎР ШОДИЁНА ВА ҚУВОНЧ БИЛАН БАЙРАМ ҚИЛДИЛАР. БАЙРАМ ТАНТАНАЛАРИ ХАЛҚИМИЗНИНГ ШОНЛИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ТЕВАРАГИГА ҲАР ҚАЧОНГИДАН ҲАМ МАҲКАМ ЖИПСЛАШГАНЛИГИНИ, ЛЕНИН ВАСИЯТЛАРИГА БЕҚИЕС САДОҚАТИНИ, УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛИШ УЧУН МЕҲНАТ ЖАСОРАТЛАРИ КЎРСАТИШГА ШАЙ ТУРГАНЛИГИНИ ЯНА БИР БОР ЭРКИН НАМОЙИШ ҚИЛДИ.

МОСКВА. 1 Май 1977 йил. Қизил майдонда меҳнаткашлар вакилларининг намойиши. Суратда: В. И. Ленин Мавзолейи минбарида. (ТАСС — УзТАГ телефотоси).

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН, БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

МОСКВА ҚИЗИЛ МАЙДОНИДА БИРИНЧИ МАЙ НАМОЙИШИ

Диёримизга яна Биринчи май — ишчилар бирдамлиги байрами, Ер куррасидаги барча кишиларнинг бахт-саодати учун кураш байрами келди. Советлар мамлакати узра байроқлар тантанавор товлана бошлади. Кўклам шабадаси қирмизи алвонларни ҳилпирата бошлади.

Бу галги Биринчи май шонли юбилей — Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги йилида нишонланмоқда. «Аврора» тўпидан тарихий ўқ узилган пайтдан юзага келган совет халқи ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигида олтмиш зафарли йилни босиб ўтиб, ўз Ватанини қудратли ва кўркам диёрга айлантирди.

КПСС XXV съезди ўнинчи беш йилликда мамлакатни иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожлантиришнинг улуғвор программасини қабул қилди. Совет халқи Ватанни тинчлик йўлидан, бунёдкорлик йўлидан бошлаб бораётган партиямизнинг ленинча ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқулламоқда. Янги-янги ғалабаларга эришаётган совет меҳнатчилари шу байрам куни рапорт берадилар: ўнинчи беш йилликнинг энг асосий вазифаси — иш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш вазифаси муваффақиятли бажарилмоқда.

Қизил майдонда ҳам Биринчи май тонги отди. Бугун майдон ўзининг анъанавий байрам либосида. Бош универсал магазин деворида Маркс, Энгельс, Ленин суратлари туширилган Қизил байроқ кўзга ташланади. Ер куррасидаги турли халқлар фарзандларининг сиймоси тасвирланган чиройли панноға: «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган сўзлар ёзилган. Бошқа бир панноидаги шиорда «Коммунизм ғалаба қозонади!» деган сўзларни ўқиймиз. Кремль деворига Совет Иттифоқининг давлат Герби, иттифоқдош республикаларнинг герблари қўйилган. Марш, парад қатнашчилари билан лиқ тўлган Қизил майдон «1 Май» сўзлари ёзилган бамисоли жуда катта гулдор гиламга айланган.

Ҳурматли меҳмонларга ажратилган минбарларда Ленин партиясининг ветеранлари, Октябрь революциясининг қатнашчилари, ишлаб чиқариш илғорлари — ўнинчи беш йиллик зарбдорлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, қуролли кучларнинг намояндалари, фан ва маданиятнинг атоқли арбоблари туришибди.

Кўпдан-кўп чет эллик меҳмонлар орасида ўнлаб мамлакатларнинг касаба союз ва ишчи ташкилотлари вакиллари, таниқли жамоат арбоблари, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун курашчилар бор.

Бразилия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари Л. К. Престес, Канада Компартиясининг Бош секретари У. Каштан, Уругвай Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Арисменди, Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Л. Корвалан, Чили социалистик партиясининг Бош секретари К. Альтамирано, Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг секретари С. Сосорбарам, бошқа мамлакатлар коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарлари меҳмонлар минбарларга чиқадилар. Москвадаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳам шу ерда.

Майдоннинг турли тарафларидан Мавзолей тарафга қарсаклар тўлқини эшитилиб турибди: москваликлар ва пойтахт меҳмонлари Коммунистик партия, Совет давлати раҳбарларини самимий, қизғин табриклайдилар. Бир овоздан айтилган қудратли «Ура!» садолар янграйди.

Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, Д. Ф. Устинов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, И. В. Капитонов, В. И. Долгих, К. Ф. Катушев, М. В. Зимянин, К. У. Черненко, Я. П. Рябов ўртоқлар Мавзолейнинг марказий минбарига кўтариладилар. Таниқли ҳарбий совет бошлиқлари шунингдек, Вьетнам Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Вьетнам Социалистик Республикаси Бош министрининг ўринбосари ва миллий мудофаа министри, армия генерали Во Нгуен Зиап минбарда улар билан ёнма-ён туришибди.

Соат 10. Кремль курантининг тантанавор бонги майдонга таралади. «Бепоёндир Ватаним менинг», — деган Ватанимизнинг рамзи бўлиб қолган қўшиқ янграйди. Фанфаралар байрам бошланганлигидан дарак беради. Партия гимни — «Интернационал» ижро этилади.

Шоир Нозим Ҳикмат ҳозир бу ерда, Москвада, Қизил майдонда рўй бераётган воқеанинг аҳамиятини ифодалаб, бир вақтлар: Биринчи Май куни Қизил майдон дунёнинг ҳамма майдонлари бўйлаб ўтади, Биринчи Май куни Қизил майдон дунёнинг ҳамма умидларига жо бўлади, деган фикрни айтган эди. Шу дамларда дунё халқларининг нигоҳи Қизил майдонга қаратилган. ССР Иттифоқининг Бош майдони ҳам бунга жавобан хитоб қилади:

«Яшасин, халқаро ишчилар синфининг синалган ва қудратли қуроли — пролетар интернационализми!»

Жаҳон халқлари! Куч ишлатмаслик халқаро муносабатларда қонун бўлиб қолишига, ядро қуроли эса, абадий тақиқланишига эришингиз! Қуролланиш пойгасини тўхтатиш учун, қурол-яроғларнинг тўпланган запасларини қисқартиришга, қуролсизланишга ўтиш учун курашингиз! — деган сўзлар транспарантда товланади. Совет Иттифоқи ленинча тинчлик йўлига қатъият билан амал қилиб, жаҳондаги сиёсий иқлимни яхшилаш йўлида конкрет ташаббусларни ўртага қўймоқда. Коммунистик партия, Совет давлати кескинликни юмшатиш жараёнини муқаррар тус олдириш учун қатъият билан курашмоқда.

Орадан бир неча лаҳза ўтар-ўтмас Қизил майдон қирмизи байроқлар денгизига айланиб кетади. Коммунистик партиянинг асосчиси, дунёда биринчи социалистик давлатнинг бунёдкори Владимир Ильич Ленин портрети қизил алвонга ўралган. Намойишчилар КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоларининг портретларини кўтариб олишган. Байроқлар кўтариб майдонга келган марш—парад қатнашчилари Ленин партиясини, қаҳрамон совет халқини, уларнинг бузилмас бирлигини шарафлайдилар.

Яна Кремль деворлари ёнида қизил тўлқин мавж уради. Зич саф тортиб кириб келган намойишчилар транспарантида «Октябрнинг ғалабаси — XX асрнинг бутун инсоният ривожи боришини тубдан ўзгартириб юборган асосий воқеасидир» деган ёзувга кўзингиз тушади. Совет давлати барпо этилган дастлабки кунлардан бошлаб икки тушунча — меҳнат ва тинчлик тушунчаларини ёнма-ён қўйиб, уларни бир-биридан ажралмайдиган қилди.

«Совет халқи кўп синовларни бошидан кечирди. У уруш алангасидан ўтди, маҳрумлик аламини ҳам тортди, ғалабалар нашъасини ҳам сурди. Совет кишилари ўз қўллари билан ўзлари учун яратган бахтиёр ҳаёт ана шуларнинг муносиб мукофотидир... Совет халқи ўз партиясининг тинчликсеварлик сиёсатини қадрлайди. У тинчлик барқарор, мустаҳкам, ишончли бўлиши учун ҳамма ишни қилишга тайёр ва қилмоқда», — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев СССР касаба союзларининг XVI съездида. Партиямиз билан Совет давлатимиз муттасил ва изчил амалга ошириб келаётган тинчлик сиёсатини бутун тараққийпарвар инсоният якдиллик билан қўллаб-қувватламоқда.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг давлат байроқлари майдондан олиб ўтилар экан, социалистик ҳамдўстлик улуғворлигини, муштарак муддаолар бирлигини яққол ифодалайди. Биринчи Май куни Октябрь Ватани озодлик, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт учун, империализм, реакция ва уруш кучларига қарши курашаётган халқларга оташин салом йўллайди. Зотан порлоқ келажак сари комил ишонч билан бораётган Советлар мамлакатининг ибрати уларнинг актив фаолияти учун ишончли компас бўлиб хизмат қилади.

Қизил майдон зеб-зийнати янги-янги бўёқлар касб этади. Пойтахт комсомоллари — студентлар қурилиш отрядларининг жангчилари майдонга саф тортиб, шаҳдам одим ташлаб кириб келадилар. Улар студентлар қурилиш отрядларининг янги парад формаси — зангори костюм кийишган. Тез орада юз минглаб кўнгиллилар КПСС XXV съезди қарорларини бажаришга ўз ҳиссаларини қўшиш учун яна ўнинчи беш йилликнинг зарбдор объектларига йўл оладилар. Кекса авлодларнинг шонли зафарлар эстафетасини шараф билан муносиб давом эттираётган ёшларнинг: «Ленин ва партия ишига содиқмиз!» деган сўзлари қасамёддек янграйди.

Ўз ғалабалари билан турли мамлакатларда қарсакларга сазовор бўлган машҳур совет спортчилари «Олимпиада-80» эмблемаси остида майдонда пайдо бўладилар. Улар орасида жаҳон чемпионлари, олимпиада ўйинларининг чемпионлари, мамлакат рекордчилари бор. Бугун уларнинг ёш ўринбосарлари бу ерда, Қизил майдонда таниқли мастерлар билан ёнма-ён одим ташламоқдалар.

«Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ленинчи Марказий Комитетига — шон-шарафлар!»

«Совет халқига — шон-шарафлар!»

«Ватанимизга шон-шарафлар, шон-шарафлар, шон-шарафлар!», деб хитоб қилишади марш-парад қатнашчилари. Неча минглаб кишиларнинг «ура!» садолари тўлқинсимон таралади. Пионерлар Мавзолей минбарларига югуриб чиқиб, Коммунистик партия, Совет давлати раҳбарларига гуллар ва қизил енталар топширишади.

Намойишчилар қайта сафлангач, майдонда улкан «60» рақами вужудга келади. Қизил шойи алвон боғланган ҳаво шари осмонга баланд кўтарилади. Унда Владимир Ильич Ленин портрети тасвирланган. Намойишчилар оқими Қизил майдонни энлаб кириб келади. Москванинг орден енталари тақилган байроғи мағрур ҳилпирайди. Бугун пойтахтнинг энг яхши вакилларига Москва байроғи ёнидаги фахрий эскортда майдондан ўтиш ҳуқуқи ишониб топширилган.

Москва-река, Пролетар, Ленин, Красная Пресня, Фрунзе, Свердлов, Дзержинский, Бауман, Калинин районларининг колонналари майдонга биринчи бўлиб кирадилар. Бугун пойтахтнинг икки райони — Железнодорожний ва Севастополь районлари Биринчи Май намойишига ўз вакилларини биринчи бор юборишди. Ривожланиш суръатлари жиҳатидан дунёнинг бирон-бир шаҳри Москвага тенглаша олмаса керак. Пойтахтни намунали коммунистик шаҳарга айлантириш юзасидан партия, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев ўртага қўйган масъулиятли вазифани миллион-миллион москваликлар собитқадамлик билан ҳал этмоқдалар. Шаҳар тобора кўркам тус олмоқда. Янги-янги проспектлар, майдонлар, хиёбонларнинг яшил либоси кўзни қувонтиради, қурилаётган янги-янги уй-жой районларидаги оппоқ иморатлар кўкка бўй чўзмоқда.

«Совет Иттифоқи меҳнаткашлари! КПСС XXV съезди тарихий қарорларини, ўнинчи беш йилликнинг улуғвор программасини амалга ошириш учун курашингиз!». Бу чақириқ пойтахт корхоналари меҳнатчиларининг бутун фикри-зикрини жуда яхши ифодалайди. Бугун улар Қизил майдонга яхши ишлари ва ташаббуслари тўғрисида, меҳнатдаги янги рекордлари ҳақида рапорт олиб келишган. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш, ўнинчи

(Давоми иккинчи бетда).

ОКТЯБРЬ ҒОЯЛАРИГА СОДИҚМИЗ

Ўзбекистон пойтахтида Биринчи май тантаналари

ЎЗБЕКИСТОН пойтахти байрам либосида. Биринчи май билан Улуғ Октябрни шарафловчи паннолар ва транспарантлар кўзга ташланади. Тошкентликлар меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлик кунида социалистик революция ғояларига бўлган ўзининг садоқатини, жонажон Совет ҳокимиятининг шонли йиллигини муносиб нишонлашга тайёрлигини яна бир марта алоҳида куч билан намойиш қилиб кўрсатдилар.

Тошкентнинг ҳамма районлари Биринчи май тантаналарини ёрқин либосда кутиб олди. Лекин революциянинг йўлбошчиси, Коммунистик партия ҳамда кўп миллатли Совет давлатининг бунёдкори номи билан аталган шаҳар марказий майдони ўша куни ҳамиша бўлганидек алоҳида улуғворлик билан жамол кўрсатарди. Марказий майдонни ўраб олган биноларнинг олд томонида КПСС Марказий Комитети Биринчи май Чақириқларидан олинган сўзлар ёзилган қизил алвонлар, марксизм-ленинизм асосчиларининг, партия ва ҳукумат раҳбарларининг портретлари кўзга ташланиб турибди. Меҳмонларнинг минбарлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, Ўзбекистон Компартияси ревизия комиссиясининг аъзолари СССР ва Ўзбекистон ССР Олий Советларининг депутатлари, ишлаб чиқариш новаторлари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, фан ва маданиятнинг атоқли арбоблари, партия ва революцион жангларнинг ветеранлари билан лиқ тўлган.

Эрталабки соат 10. В. И. Ленин ҳайкали ёнидаги ҳукумат минбарига КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлар И. Г. Анисимкин, С. Е. Белоножко, Л. И. Греков, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, С. Мамарасулов, М. Д. Мухортов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев чиқадилар.

(Давоми иккинчи бетда).

Тошкент. 1 Май 1977 йил. В. И. Ленин майдонида пойтахт меҳнаткашларининг намойиши. А. Тураев фотоси.

ЛЕНИН ЙЎЛИДАН, БУНЁДКОРЛИК ЙЎЛИДАН

(Боши биринчи бетда).

беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш ташаббуси билан майдонга чиққан пойтахт ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига йўллаган табрикномаси москваликларнинг социалистик мусобақасини янада жўш урдирди, уларга ижодий куч-ғайрат бахш этди. Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик куни совет кишилари меҳнат шижоатининг яққол исботи бўлди. Бу шанбаликда 6,3 миллион москвалик қатнашди. Меҳнат байрами тўғрисидаги статистик ҳисобда бундай рекорд рақам биринчи марта тилга олинди. 16 апрель куни Москва шаҳрининг меҳнат аҳли неча ўн миллион сўмлик турли маҳсулот ишлаб чиқариб, юксак унумдорлик намуналарини кўрсатди.

Майдонда И. А. Лихачев номли автомобиль заводи кўп минг кишилик коллективининг вакиллари пайдо бўлишади. Пойтахтнинг етакчи корхонаси байрам колоннаси КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ўтган йилги Биринчи Май арафасида автозаводчилар билан учрашган вақтида уларнинг олдига қўйган вазифаларни бажариш соҳасидаги янги меҳнат ғалабаларини тасвирловчи ранг-баранг паннолар, транспарантлар, диаграммалар олиб келган. Бугун зилчилар: беш йилликнинг иккинчи йили бошлангандан бери пландан ташқари сал кам саккиз юзта юк автомобили ишлаб чиқарилди, деб рапорт бердилар. Бу муваффақиятга автомобиль йиғув корпусининг меҳнатчилари катта ҳисса қўшдилар. Завод намойишчилари колоннасининг биринчи сафида ўтиш ҳуқуқи ҳам шуларга берилди. «Самарадорлик ва сифат беш йиллигига — ёшларнинг шижоати ва ижоди» деган Бутуниттифоқ мусобақасининг ташаббускорлари Д. Кацеба бригадасининг аъзолари майдондан ўтадилар. Леонид Ильич Брежнев бу ташаббусни «Завод ёш авлодининг коммунизм идеалларига, Ленин васиятларига, Коммунистик партия ишига садоқатининг яққол ва ишончли исботи:» деб атади. Ёш авлод автозавод ветеранларининг меҳнат эстафетасини муносиб давом эттирмоқда. Икки ярим минг комсомол аъзоси ҳозирнинг ўзидаёқ биринчи ярим йиллик шахсий топшириқларини бажариб бўлди, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги кунигача беш мингдан ортиқ зилчи беш йилликнинг икки йили планини тугаллайди. Биринчи Май чақириғидаги: «Октябрь айёмини муносиб кутиб олиш учун, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун ўтказилаётган мусобақада пешқадамлик қилаётган, беш йилликнинг икки йили топшириқларини 1977 йил 7 ноябргача бажариш учун курашаётган меҳнат коллективларига, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторларига шон-шарафлар бўлсин!», деган сўзлар ана шу кишиларга, мамлакатнинг миллион-миллион меҳнат илғорларига қаратилган.

Владимир Ильич номли уч орденли Москва электрмеханика заводининг вакиллари Мавзолей олдидан ўтишмоқда. Машҳур коллектив эмблемасидаги давлат сифат белгисининг фахрий беш бурчаги электр нурида товланади. Ўн йил муқаддам мамлакатда биринчи бўлиб Ильич электр двигателларининг тўртта модели шу белги билан тақдирланган эди. Энди, май олди мусобақаси кунларида, мотор-йиғув цехи конвейерида тайёрланган машиналарнинг деярли ҳаммасига фахрий беш бурчак қўйилди, йирик машиналар цехининг йиғув стендида тайёрланган маҳсулотнинг ҳаммаси шу белги билан чиқарилди. Ҳозир коллектив электр машиналарининг 48 типини сифат белгиси билан чиқармоқда, улардан олтитаси юбилей йилининг май олди меҳнат вахтаси давомида фахрий беш бурчакка сазовор бўлди.

Байрам колонналарида ўнинчи беш йилликнинг энг муҳим проблемасини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш вазифасини ўз иш жойларида ҳал этаётган кишиларга кўзингиз тушади. Штамповка цехининг токари В. Румянцев — корхонадаги меҳнат стажи юз йилга яқинлашиб қолган ишчилар сулоласининг вакилидир. У заводда биринчи бўлиб иш вақтини тежаш жамоат постига бошчилик қила бошлади. Бундан кузатилган мақсад бекор туришларга, ишга кечикиб келишларга, хўжасизликка, бракка йўл қўймасликдир. Бу — «Сифат беш йиллигига — ишчи кафолати» шиори остидаги Бутуниттифоқ мусобақасининг ташаббускорлари бўлган ильиччилар меҳнат шижоатининг жуда кўп намуналаридан биридир.

«Серп и Молот» заводининг байрам колоннаси узра пўлат эритиш печларида қайнаб турган оловсимон металлнинг ялтироқ учқунлари кўзга ташлангандек бўлади. Ўзининг революцион, жанговар, меҳнат анъаналари билан донг таратган бу корхонанинг вакиллари бугун намойишга май олди социалистик мусобақасида эришилган янги ютуқлар тўғрисидаги рапортлар билан келишди. Севикли Ватан бахт-саодати йўлидаги зарбдор меҳнатда эришилган муваффақиятга ёшлар ҳам завод ветеранлари билан бирга муносиб ҳисса қўшдилар. Улар — революцион кураш байроғини кўтарган, заводни вайронгарчиликдан кейин қайта тиклаган, унинг совет металлургияси байроқдори деб шуҳрат қозонишини таъминлаган, Улуғ Ватан урушининг даҳшатли пайтларида металл эритган кишиларнинг невара ва чевараларидир.

...1895 йил 30 апрель куни Москва ишчиларидан уч юз киши пролетар байрами — Биринчи Майни нишонлаш учун Перово станцияси яқинидаги ўрмонга яширинча тўпланишди. Улар орасида ўша пайтдаги «Гужон» — ҳозирги «Серп и Молот» заводининг бир группа ишчилари ҳам бор эди. Маёвкада гужончилар орасида ёш большевик Павел Кабелевский бор эди. У орадан ўн йил ўтгач, 1905 йилда москвалик ишчиларни баррикадалар қуришга чақирди. Бугун революционернинг невaралари — Виктор билан Нина корхонанинг етакчи мутахассисларидир. Улар касбдош ўртоқлари билан бирга Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига салмоқли меҳнат туҳфалари тайёрлашмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ «Серп и Молот» заводи коллективининг юбилей йили бошидан бери пландан ташқари ишлаб чиқарган пўлати 880 тоннага етай деб қолди.

Коммунистлар! КПСС XXV съезди қарорларини бажариш учун бошланган умумхалқ курашининг олдинги сафларида борингиз, омманинг актив ташкилотчилари ва тарбиячилари бўлингиз! — деган сўзлар майдон узра янграйди.

Пойтахтдаги етакчи корхоналар — «Трехгорная мануфактура» комбинати, биринчи давлат подшипник заводи, «Большевичка» бирлашмаси, биринчи соат заводи, «Красная Роза» комбинати ва бошқа корхоналарнинг колонналарида пешқадам коммунистлар намойишнинг олдинги сафларида ўтишди...

Уч орденли «Динамо» заводининг электр машинасозлари шонли коллективи баҳор ва тинчлик байрамини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олди. Бу коллективга мамлакатдаги энг кекса партия ташкилотларининг бири раҳбарлик қилмоқда. Апрель плани муддатидан илгари бажарилди, қишлоқ хўжалиги учун турли буюмлар етказиб бериш ярим йиллик топшириғи адо этилди. Пойтахтдаги бу корхонанинг шахсий планлари асосида меҳнат унумдорлигини ошириш тажрибаси кенг оммалашди. КПСС Марказий Комитети номидан партия XXV съездида қилинган Ҳисобот докладида бу тажрибага юксак баҳо берилди. Илғор заводнинг аҳил коллективи жуда яхши натижаларга эришди. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида пойтахт электр машинасозлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида ғолиб чиқдилар ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди.

Москванинг юзга яқин меҳнат коллективи ана шундай юксак шарафга муяссар бўлди. Улардан ҳар бирида ленинчи Коммунистик партиянинг муносиб вакиллари юксак меҳнат самарадорлиги ва иш сифати учун курашнинг олдинги сафида бормоқдалар.

«Красний пролетарий» заводининг колоннаси байрам майдонига ранг-баранг баҳор гулларини кўтариб кириб келди. Қизил байроқлар ва вимпеллар шамолда хилпирайди. Совет станоксозининг байроқдори бўлган бу корхона коллективи юбилей йили бошидаги юксак иш маромини дадил давом эттирмоқда. Биринчи Май арафасида корхона коллективи апрель топшириғи барвақт бажарилганлиги тўғрисида рапорт берди. Ҳозир мамлакатда ишлаб чиқарилган ҳар бир токарлик станогидан бирига Москвадаги шу заводнинг маркаси қўйилган.

Қизил пролетарчиларнинг: маҳсулотлар пишиқ-пухталиги ва чидамлилигини ошириш учун курашни сифат жиҳатидан янги асосда ташкил этайлик, деган даъвати бутун мамлакатда янграб эшитилди. «Сизларнинг: самарадорлик ва сифат беш йиллигига —юқори сифатли асбоб-ускуна берамиз» деган аниқ ва тушунарли шиорда ифодаланган ватанпарварлик ташаббусингиз коммунистик қурилишнинг янги босқичида станоксозлик ва бутун машинасозлик олдида турган бош вазифанинг том моҳиятини акс эттиради», — ўртоқ Л. И. Брежневнинг корхона коллективига йўллаган табрикномасидаги шу сўзлар транспарантга ёзиб қўйилган.

Почин ташаббускорлари — слесарь И. Ларин, йўнувчи И. Мальцев, токарь В. Чернишев, созловчи Г. Аркадьев ва коммунистик меҳнатнинг бошқа зарбдорлари қизил пролетарчиларнинг биринчи сафларида қадам ташлаб бормоқдалар. Шу май куни улар: корхона маҳсулотини 90 процентга фахрий беш бурчак белгиси қўйиб чиқарилмоқда, деб рапорт бермоқдалар.

«Красний пролетарий»нинг қардош социалистик мамлакатлар корхоналари коллективлари билан интернационал алоқалари йил сайин мустаҳкамланмоқда. Бир ой илгари Москва заводининг меҳнатчилари Венгриядаги Чепель комбинатининг ташаббусини мамлакатда биринчилар қаторида қўллаб-қувватладилар. Чепелчилар: Советлар мамлакатининг юбилейи шарафига совет корхоналарининг ҳамма буюртмаларини 7 ноябрь байрами кунигача бажариб берамиз, деган ташаббус билан майдонга чиқдилар. Бу ташаббусга КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари юксак баҳо берди. Қизил пролетарчилар Венгрия Халқ Республикасининг машинасозларига аталган станокларни тайёрлаш муддатларини анча қисқартиришга ва улар учун керакли ҳамма асбоб-ускуналарни Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги кунигача етказиб беришга аҳд қилдилар. Юбилей йилининг интернационал ҳамкорлигига биринчи ҳисса қўшилди: юксак даражада аниқ универсал токарь станоклари партияси Венгрия, ГДР ва Польша машинасозларига графикдан илдам етказиб берилди.

Қизил майдонга намойишчилар янги-янги колонналарининг қудратли оқими кириб келаверади. СССР 50 йиллиги номли автомат линиялар заводи вакиллари ўта бошлайдилар. Шу корхонанинг меҳнат шуҳратини яратаётганлар: Москва Советининг депутати токарь Э. Свиридочкин, Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери фрезерчи Г. Филлин, уларнинг ўртоқлари — «Ҳар бир смена энг юксак меҳнат унумдорлигига эришсин, ҳамма маҳсулот аъло сифат билан чиқарилсин» мусобақасининг жонкуярлари байрам намойишида қатнашадилар. Москваликлар айрим-айрим автомат станоклар ва автомат линиялар ишлаб чиқаришдан шарикли подшипник ва автотрактор саноати учун автоматлашган комплекс цехлар яратишга ўтмоқда. Коллектив бутун бир заводни батамом таъминлайдиган автомат линиялар ишлаб чиқаришга ҳозирлик кўрмоқда. Бундай автоматлаштирилган корхона минга яқин ишчининг меҳнатини тежайди. «Бу — халқ хўжалигини техника билан қайта қуроллантириш, мамлакат корхоналарида ишлаб чиқаришни автоматлаштириш юзасидан КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифаларни амалга оширишга бизнинг ҳиссамиз бўлади», — деймоқда пойтахт заводининг илғорлари. Корхона коллективи конструкторлар билан ҳамдўст бўлиб, «Лойиҳадан тортиб тайёр маҳсулотгача — сифат кафолати» шиори остидаги мусобақанинг ташкилотчиларидан бири бўлиб майдонга чиқди.

Майдоннинг тош йўлига кириб келган мана шу колонна қатнашчиларининг касби-корини аниқлаш қийин эмас: ер юзидаги энг тинч касб соҳиблари — бинокорлар ўтишмоқда. Уй-жой биноларининг макетлари сафлар узра баланд кўтарилган. Намойишчилар орасида РСФСРда хизмат кўрсатган бинокор А. Сувровцев бригадасининг аъзолари ҳам бор. Бу бригаданинг тезкор меҳнат методларини мамлакатдаги кўпгина шаҳарларнинг қурувчилари эгаллаб олишди. Бу галги Биринчи Май куни Анатолий Михеевич ҳаётида икки шонли сана билан бир вақтга тўғри келди. Унинг қурувчи бўлиб ишлай бошлаганига чорак аср бўлди. А. Сувровцев бошчилигидаги бригада эса ўзига коммунистик меҳнат бригадаси номи берилган куннинг йигирма йиллигини нишонлайди. Бу бригада мамлакат бинокорлари орасида биринчи бўлиб шундай шарафга муяссар бўлган эди. Бу — чинакам интернационал коллектив — бригада аъзолари орасида руслар, украинлар, белоруслар, татарлар, чувашлар бор...

Москва уй-жой биноларининг кўп қурилиши жиҳатидан дунёдаги ҳамма мамлакатлар орасида чемпион ҳисобланади. Ҳар йили салкам ярим миллион москвалик ўзининг уй-жой шароитларини яхшилаб олмоқда. Шу йилнинг ўзида улар 4,5 миллион квадрат метр саҳнли янги квартиралар оладилар. Ҳозир пойтахтнинг қурилиш конвейери бир ярим минут ичида битта квартира тайёрламоқда.

Байрам маршига Куйбишев районининг вакиллари қўшиладилар. Улар П. П. Шчербаков номли Москва шойи комбинатининг тўқувчиси, коммунист аёл М. Полушчук портретини фахрланиб кўтариб келдилар. Бу аёл зарбдор меҳнати, ишга ижодий муносабати, резервларни тинимсиз қидириб топиши туфайли жонажон коллективдаги мусобақа пешқадами бўлди.

Яқинда мен нормадан уч баравар кўп — 19 та станокда ишлай бошладим, — деди Мария Дмитриевна бизга. — Шу туфайли мен беш йиллик топшириқни Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги юбилейигача бажаришим мумкин бўлади. Менинг сменадошларим — В. Боброва билан Н. Мартинова беш йиллик мобайнида уч беш йиллик планни бажаришга аҳд қилдилар. Коллективимиздаги уч юзга яқин аёл ишчи оширилган социалистик мажбурият олди.

— Тимирязев районининг вакиллари Биринчи Май намойишига яхши кайфият билан келдилар. Уларнинг колоннасида 1976 йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби — К. А. Тимирязев номидаги Ленин орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Москва қишлоқ хўжалик академиясининг муаллимлари ва студентлари бор. Тимирязев номли машҳур академияни битириб чиққан олий малакали мутахассислар мамлакатимизнинг турли районларига бориб ишламоқдалар. Ҳозир унинг дарсхоналари ва илмий лабораторияларида олтмиш миллатга мансуб 3500 дан ортиқ студент таълим олмоқда. Чет эллардан — элликдан ортиқ мамлакатдан келиб шу академияда билим олган ёшлар ҳам Москвадан диплом билан жўнаб кетадилар.

Анъанага кўра, Москва области колхоз ва совхозларининг меҳнатчилари ҳам шу районнинг байрам колоннасидан жой олганлар. Тимирязевчилар областнинг Шахов райони билан кўпдан бери дўстлашиб олишган. Бу район академиянинг ўзига хос лабораториясига айланган. Энг илғор меҳнат усуллари, энг мукаммал технология биринчи бор шу ерда синаб кўрилади. Тимирязевчилар халқ жамғармасига салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Улар Қизил майдонга кўтариб келган транспарантларга шу сўзлар ёзилган: ўтган йилнинг ўзида бажарилган ишларни жорий этиш йилига 31 миллион сўм иқтисодий наф беради.

Октябрь районининг меҳнатчилари майдонга Биринчи Май байроқлари остида кириб келадилар. Ижодий ҳамкорлик туфайли салмоқли натижаларга эришаётган ишчилар билан олимлар ёнма-ён одим ташлайдилар. Район олимлари Москванинг саноат корхоналари билан ижодий ҳамкорлик қилиш тўғрисида 435 та шартнома тузишган.

Қўш орденли СССР Фанлар академиясининг эмблемаси — очиқ китоб саҳифаларига «Фан жамиятнинг бевосита ишлаб чиқарувчи кучи бўлиб қолди» деган сўзлар ёзилган. Бугун мамлакатимиз илм-фан аҳли вакиллари — физикавий химия ва химиявий физика институтларининг ходимлари Қизил майдондаги намойишда қатнашдилар. Уларнинг илмий ишлари натижалари халқ хўжалигини ривожлантириш учун муҳим амалий аҳамиятга эгадир. Пойтахтдаги саккиз юз институт ва илмий муассаса саноат корхоналари билан ижодий ҳамкорлик қилиш тўғрисида шартномалар тузиб олишган. Бу шартномаларнинг бажарилиши фан ва техника соҳасида КПСС XXV съезди ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга салмоқдор ҳисса бўлиб қўшилади.

Ижодкор зиёлилар ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар билан бирга ўтадилар. Қизил алвонга ёзилган: «Санъат билан меҳнатнинг иттифоқини мустаҳкамлайлик» деган сўзларда халқ мулки бўлган совет санъатининг том моҳияти ифодаланган. Машҳур Большой театр ва Москва бадиий академик театри вакиллари, вахтанговчилар, Малий театр, Москва консерваторияси намояндалари байрам намойишига шу шиор билан чиқдилар. Улар ўзларининг олийжаноб, юксак ва инсонпарвар санъатлари билан совет халқига хизмат қиладилар. Ҳозир бутун жаҳон аҳли уларни қарсаклар билан кутиб олмоқда. Адабиёт ва санъат арбоблари кўп миллатли совет маданиятининг партиявийлиги ва халқчиллиги байроғини баланд кўтармоқдалар. Улар ўз талантлари ва маҳоратлари билан совет халқига, коммунизм ишига хизмат қилиб, улуғ замонамизга муносиб асарлар яратмоқдалар.

Москва меҳнаткашлари вакилларининг намойиши партия билан халқ метиндек бирлигининг тўлқинлантирувчи ёрқин далили бўлди, совет кишиларининг ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажаришга, КПСС XXV съезди тарихий режаларини амалга оширишга қаттиқ бел боғлаганликларини яна бир бор тасдиқлади. Бу йилги Биринчи Май байрами мамлакатнинг шонли юбилейи — Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўтказилаётган умумхалқ социалистик мусобақасининг биринчи босқичини якунлади. Жозибадор якунларга эришилди. Совет халқи КПССнинг доно раҳбарлигида коммунистик қурилиш йўлидан комил ишонч билан шаҳдам одим ташлаб бормоқда.

Қизил майдондан репортаж олиб борувчилар:

М. БАРАТЯНЦ,
Л. БЕРНАСКОНИ,
В. ПЕТРЕНОК,
П. РЯВОВ,
ТАСС мухбирлари.

ТОШКЕНТ. 1 МАЙ 1977 ЙИЛ. Меҳнаткашларнинг байрам намойиши.

ОКТЯБРЬ ҒОЯЛАРИГА СОДИҚМИЗ

(Боши биринчи бетда).

Тошкент майдони узра Кремль курантларининг дилрабо куйлари янграйди. Орада гўё масофа йўқдек. Ўзбекистон пойтахти мамлакатимизнинг барча шаҳар ва қишлоқлари билан ягона сафда қувончли баҳор байрамини кутиб олмоқда.

Меҳнаткашларнинг тантанали намойиши бошланади. Колонналарнинг бошида СССР, Ўзбекистон ССР, барча қардош республикаларнинг давлат байроқлари, ўртада Совет Иттифоқи Герби кўзга ташланади.

Ўзбекистон пойтахтининг революцион ва меҳнат ғалабалари билан бурканган байроғини бир группа донгдор кишилар майдондан кўтариб ўтадилар. Шаҳар меҳнаткашлари фахрланса арзигудек ишлар бор: байрам партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленуми қарорларини, Леонид Ильич Брежневнинг нутқларида ўртага қўйилган вазифаларни амалга ошириш учун курашда кўпдан-кўп муваффақиятлар билан кутиб олинди. Саноат шаҳри Тошкент Биринчи май байрами куни мамлакат халқ хўжалигига йил бошидан буён 27 миллион сўмликдан зиёдроқ планга қўшимча маҳсулот етказиб берилди, деб маълум қилмоқда. Ўнинчи беш йиллик — самарадорлик ва сифат беш йиллиги иккинчи йилининг бошини шаҳар ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг барча асосий кўрсаткичларини ортиғи билан бажариш билан нишонламоқда. Тошкент маркаси билан чиқарилаётган маҳсулотнинг 269 турига давлат Сифат белгиси қўйилмоқда.

Меҳнат гвардиясини, ўзининг фидокорона меҳнати билан беш йиллик топшириқларини рўёбга чиқараётган кишиларни минбардагилар қизғин табриклайдилар. Шаҳардаги донгдор кишиларнинг номларини бутун республика яхши билади. Назрулла Маннопов, Любовь Герасимова, Анна Верзилина, Шоира Холмуҳамедова, Ҳасан Тўлаганов, Умринисо Тошмуҳамедова, Тўлқин Самиғов, Альбина Девятова, Анвар Муҳамедов, Иван Лисий республикадаги бошқа донгдор ишчилар қаторида Октябрнинг тарихий йиллигига тайёргарликни муносиб ишлар билан нишонлаймиз, деган ватанпарварлик чақириқ билан майдонга чиқдилар. Улар юзлаб, минглаб тошкентликлар сингари ваъдага вафодорликнинг ажойиб намунасини кўрсатмоқдалар. Шаҳар ишчиларидан 4,5 минг киши ҳозироқ беш йилликнинг учинчи ва тўртинчи йили ҳисобига меҳнат қилмоқда. Уларнинг куч-ғайратлари билан топшириққа қўшимча равишда кўплаб машиналар, турли приборлар, газлама, кийим-кечак, халқ истеъмол қиладиган бошқа моллар чиқарилмоқда.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари кўтариб бораётган панно ҳамда транспарантлар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва сифатини ҳар тарафлама ошириш учун мусобақада салмоқли натижаларга эришилганлигидан дарак беради. «Қолоқларсиз ишлаймиз» деган ватанпарварлик чақириғини минг-минглаб самолётсозлар қизғин қўллаб-қувватладилар. Бирлашманинг кўпгина бригадаларида май олди вахтаси кунларида энг яхши ишчиларнинг тажрибаси ҳамманинг мулки бўлиб қолди.

Пахта терадиган машиналарнинг ижодкорлари намойишчиларнинг сафларидан фахрий ўрин олишган. «Ташсельмаш» заводи коллективи Биринчи май байрами шарафига планга қўшимча равишда йигирмата «зангори кема» совға қилди. Машинасозлар ингичка толали пахтани терадиган жаҳонда биринчи комбайнни кўплаб ишлаб чиқаришга тайёрлашни тугатай деб қолдилар.

«Ташкенткабель» заводи колоннаси узра ҳаммамизга таниш бўлган беш бурчакли тасвир кўзга ташланади. Завод коллективи маҳсулот сифатини бошқариш комплекс системасини республика пойтахтида биринчилар қаторида жорий этиб, бошқаларга муносиб ибрат кўрсатмоқда: бу ерда чиқарилаётган буюмларнинг 40 проценти олий категорияга сазовор бўлди.

«Таштекстильмаш» заводининг машинасозлари, «Қизил тонг» тикувчилари, «Компрессор» заводининг ишчилари, бошқа бир қанча корхоналарнинг коллективлари байрам куни иш сифати ошганлиги тўғрисида рапорт бермоқдалар.

Кўпгина колонна намойишчилари ўтаётганда кишини қувонтирадиган яна бир манзарага кўзингиз тушади: мўйсафид ветеранлар билан бир сафда ёш ишчилар боришмоқда. Булар мураббийлар ва уларнинг шогирдлари эканлиги ҳаммага равшан. Катта ҳаётий ва ишлаб чиқариш тажрибасига эга бўлган илғор тошкентлик меҳнаткашлардан 16 мингдан зиёдроқ киши ёшларга оталиқ қилиб, кекса авлод эстафетасини уларга меҳрибонлик билан топширмоқдалар.

Колонналар узра янги уйлар, мактаблар, завод корпуслари, маданият саройларининг макетлари кўзга ташланади — Ўзбекистон пойтахтини мамлакатнинг энг соҳибжамол шаҳарларидан бирига айлантирган қурувчилар боришмоқда. Зилзила оқибатларини тугатишда ўзбек дўстларига ёрдам кўрсатиш мақсадида ленинча дўстлик қонунига биноан барча қардош республикалардан бу ерга, Тошкент диёрига дўстлар келишган йилларни асло унутиб бўлмайди. Мана, ўша ҳаётбахш дўстлик кучининг яна бир ифодасини кўриш мумкин: колонналарда Москва, Ленинград, Боку, Тбилиси метро қурувчилари ўтмоқдалар. Тез орада уларга киевликлар ва харьковликлар келиб қўшилади. Совет ҳокимиятининг юбилейи кунига биринчи навбати очиладиган Тошкент метрополитенини барпо этишда бутун мамлакат қатнашмоқда.

Тошкент меҳнат аҳли байрам намойишининг ниҳояси йўққа ўхшаб кўринади. Колонналар кетидан колонналар бормоқда. Бу колонналарнинг ҳар бири тошкентликлар барча совет кишилари билан биргаликда Ватаннинг куч-қудратини кўпайтириш учун астойдил интилаётганликларини, партия XXV съезди тарихий режалари муваффақиятли амалга оширилаётганлигини ифодалаб турибди. Байрам намойиши иштирокчилари орасида ёшлар кўп. Йигит-қизлар Коммунистик партиянинг ишончли ёрдамчиси ва жанговар резерви Ленин комсомолининг табригига жанговар ишлар билан жавоб қайтарадилар.

Қирмизи байроқлар ёнида колонналар узра баланд кўтарилган пахта чаноғи яққол кўзга ташланади. Ўзбекистон пойтахти пахтачиликни комплекс механизациялашни амалга оширишга, ўсимликларнинг янги юқори унумли навларини яратишга, Қарши ва Жиззах даштларини ўзлаштиришга тобора кўпроқ ҳисса қўшаётганликлари тўғрисида ҳикоя қилувчи рақамлар ўнлаб панноларга ёзилган. Шаҳарликлар В. И. Ленин майдонидан юбилей йилида Ватанга 5 миллион 360 минг тонна пахта етказиб бериш мажбуриятини олган республика деҳқонларига қизғин табрик ва энг яхши истакларини йўллайдилар.

Байрам колонналари камалакнинг барча рангларида товланади. Лекин намойиш иштирокчиларининг шодиёна табассумлари бу байрам юришининг энг чиройли безагидир. Тошкентликлар жонажон партия ва Совет ҳукуматига меҳнат аҳли тўғрисида, халқ моддий фаровонлигини ўстириш ҳақида ҳормай-толмай қилаётган ғамхўрликлари учун чин кўнгилдан самимий ташаккур изҳор этадилар. Шаҳар меҳнаткашлари бутун мамлакат билан биргаликда партия ленинчи Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига, шахсан Леонид Ильич Брежневга мамлакатимиз халқларининг бахт-саодати йўлидаги жуда катта ишлари учун самимий миннатдорчилик билдирадилар. Намойишчилар Совет Иттифоқининг ленинча ташқи сиёсати — халқлар тинчлиги ва дўстлиги сиёсати, империализмга, реакцияга ва урушга қарши курашаётган барча кучларни жипслаштириш сиёсати шарафига, меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлиги шарафига айтилган табрик сўзларини қизғин қўллаб-қувватлайдилар.

Байрам намойиши спортчиларнинг ўз маҳоратларини ёрқин ифода этиб кўрсатишлари билан тугади.

Намойиш тугагандан кейин республика пойтахтидаги тантаналар паркларга ва хиёбонларга, театрларга, маданият саройларига, ишчи клубларига, меҳнаткашларнинг хонадонларига кўчди.

Г. ЛИПШИЦ,
В. ОСТРОЛУЦКИЙ,
Ўзбекистон Информация агентлигининг мухбирлари.

БИРИНЧИ МАЙ САЛЮТИ

Москва осмони 1 Май оқшомида минглаб ранг-баранг чироқлар билан ёришиб кетди. Москва вақти билан соат 21 да совет пойтахти меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлиги куни, баҳор, тинчлик ва меҳнат байрами шарафига салют берди. Байрам мушакбозлигини юз минглаб москваликлар ва пойтахт меҳмонлари томоша қилишди. Шаҳарнинг марказий кўчаларида ва майдонларида, боғ ва паркларида ярим кечагача оммавий сайиллар давом этди. (ТАСС).

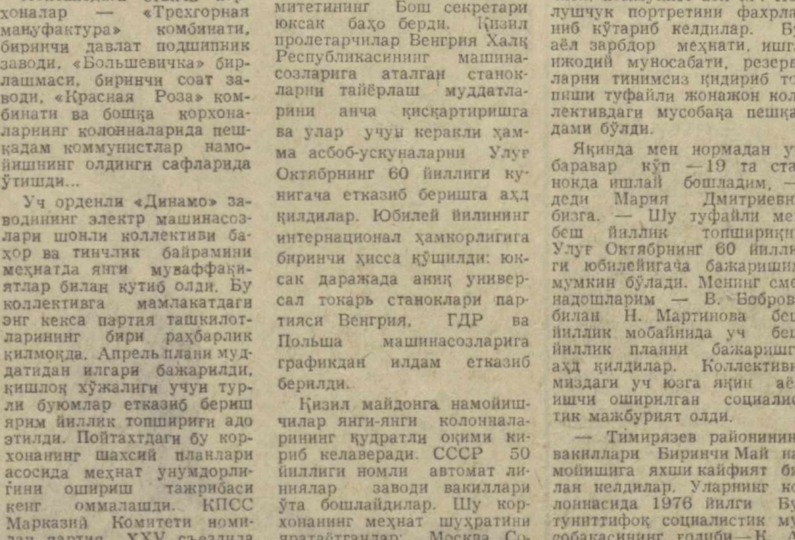

ТОШКЕНТ. 1 МАЙ 1977 ЙИЛ. В. И. Ленин майдонида пойтахт меҳнаткашларининг намойиши партия ва халқнинг монолит бирлигини яна бир карра тасдиқлади. Оталаримиз меҳнат ва жасорат эстафетасини қабул қилиб олган ёш авлод ўз рапортларини она-Ватанга, партияга топширмоқда.

А. Тўраев фотолари.

ЎЗБЕКИСТОНДА БИРИНЧИ МАЙ БАЙРАМИ

ЎЗБЕКИСТОН шаҳарлари ҳамда қишлоқларининг меҳнаткашлари Биринчи Май байрамини тантанали ва шод-хуррамлик билан нишонладилар. Намойишчиларнинг кўтариб ўтган транспарантлари ва плакатлари меҳнат аҳли Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини муносиб равишда кутиб олишга астойдил азму-қарор берганлигини яққол кўрсатиб турарди. Минглаб коллективлар байрамни меҳнатда муносиб муваффақиятлар билан кутиб олдилар. Бу йилги Биринчи Май байрами республика меҳнаткашлари Коммунистик партия теварагида, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги партия ленинчи Марказий Комитети теварагида тош метиндек жипслашганлигини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатди.

▲ НУКУС

ШАҲАРНИНГ марказий майдони байрам либосига бурканган. Қорақалпоғистон АССР пойтахтининг аҳолиси байрамга баланд руҳ билан чиқишди. Ишчилар, фан, адабиёт, санъат арбоблари партия белгилаб берган программани муваффақиятли равишда амалга оширмоқдалар. Кўпдан-кўп макетлар, транспарантлар, диаграммаларда акс эттирилган рапортлар бундан дарак бериб турибди. Илғор корхоналарнинг коллективлари — СССР 50 йиллиги номли ремонт-механика заводи, ғишт заводи, ун комбинати — беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун мусобақада жуда яхши натижаларга эришган бу корхоналарнинг коллективлари байрам қаҳрамонлари эди. КПСС XXV съезди қарорларига биноан Амударё соҳилларида, шоликорликнинг янги йирик районини барпо этаётган «Каракалпакирсовхозстрой» территориал бошқармаси меҳнаткашларининг колоннаси чиройли қилиб безатилган. Бошқарманинг кўп минг кишилик коллективи беш йиллик бошланганидан буён минглаб гектар қўриқ ерларни шолипоя қилди.

▲ ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ.

ШАҲАРЛАР ва қишлоқлардаги меҳнаткашлар Биринчи Май байрамини меҳнат ғалабаси тўғрисидаги рапорт билан кутиб олдилар. Саноат шаҳри Чирчиқда намойишни Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг ғолиби — 160-қурилиш тресті коллективи бошлаб берди. «Электрохимпром» бирлашмаси, қийин эрийдиган ва ўтга чидамли металл комбинати, «Узбекхиммаш» корхоналарининг ходимлари ўз байроқларини уларнинг кетидан кўтариб ўтишди. Чирчиқликлар тўрт ой мобайнида планга қўшимча равишда уч миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар. Шаҳар корхоналари етказиб бераётган буюмларнинг 86 тури давлат Сифат белгисини олишга сазовор бўлган. Чирчиқ кимёгарлари бу йил қишлоққа қўшимча равишда 40 минг тонна минерал ўғит жўнатиш мажбуриятини олдилар. Бу мажбурият муваффақиятли бажарилмоқда.

Бекобод, Олмалиқ, Ангрен, Янгийўлда, областнинг аҳоли яшайдиган бошқа пунктларида кўп кишилик намойишлар бўлиб ўтди.

▲ САМАРҚАНД

МЕҲНАТКАШЛАРнинг Биринчи Май байрами намойишини шонли анъанага биноан партия ветеранлари, граждан уруши ва Улуғ Ватан урушининг иштирокчилари, дастлабки беш йилликларнинг зарбдорлари бошлаб бердилар. Революция йўлбошчисининг ҳайкали олдидан улар билан биргаликда ўнинчи беш йилликнинг меҳнат гвардияси — лифтсозлар, тўқимачилар, машинасозлар, темирйўлчилар, автотранспортчилар ўтишди. Шаҳар корхоналари байрамгача истеъмолчиларга планга қўшимча равишда қарийб 7 миллион сўмлик маҳсулот жўнатди. «Красний двигатель» заводининг коллективи Биринчи Май арафасида қишлоқ хўжалиги техникаси учун запас қисмлар турларини кўпайтирди. Олтингугурт кислотаси комплексида янги цех пойдевори мўлжаллангандан муддатдан илгари қўйилди, ўнлаб оилалар янги уйларга кўчиб кирдилар.

Намойиш иштирокчилари кўтариб ўтган чиройли қилиб безатилган транспарантлар ва диаграммалар Ўзбекистоннинг энг катта саноат ва маданият марказларидан бири бўлган Самарқанднинг истиқболи тўғрисида ҳикоя қилади: бу ерда химия саноати, лифтсозлик янада ривож топади, олий ва ўрта ўқув юртларида кадрлар янада кўплаб тайёрланади.

▲ БУХОРО

БИРИНЧИ Май байрами намойишида бинокорлар колоннаси айниқса катта эди: бухороликлар билан «Главташкентстрой», Андижон, Фарғона, Чирчиқ, Ангрен, Самарқанддан келган, қадимий шаҳарнинг янги микрорайонларини барпо этишда қатнашаётган республиканинг бошқа шаҳарларидан бўлган ҳамкасблари ёнма-ён бордилар. Улар кейинги бир йил мобайнида шаҳарликлардан бир неча минг кишига шинам квартираларнинг калитини топширишди.

Колонналардан бирида болғарча айтилган сўзлар янграрди: Ўрта Осиё газ трассаларида ишлаётган болгар қурувчилари отрядининг намояндалари ҳам намойишга чиқишган. Навоий, Зарафшон навқирон саноат шаҳарларида, зилзиладан кейин қад кўтарган Газлида, областдаги аҳоли яшайдиган барча пунктларда бўлиб ўтган намойишларнинг иштирокчилари октябрь олди социалистик мусобақасида эришган муваффақиятларини маълум қилиб ўтдилар.

▲ ФАРҒОНА

БАҲОР фаслига хос яшариб кетган Фарғона байрамни қирмизи алвонлар билан кутиб олди. Биринчи Май намойиши: «Бутун куч-ғайратимизни Советлар мамлакати юбилей йили топшириқлари ва мажбуриятларини бажаришга сарфлаймиз», деган шиор остида ўтди. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводининг коллективи байрам намойишини очиб беришдек фахрий ҳуқуққа сазовор бўлди. Намойишчилар орасида — азотли ўғитлар заводининг ишчилари, ўнинчи беш йилликнинг тўнғичи — сунъий чарм комбинатининг коллективи, қурувчилар, тўқимачилар, пойафзалчилар, шойи тўқувчилар, Марказий Фарғона ерларининг чўлқуварлари бор эди.

Намойиш иштирокчилари ифтихор билан кўтариб борган диаграмма ва байрам плакатларида меҳнат рапорти кўзга ташланиб турарди: «Область саноат корхоналари беш йилликнинг иккинчи йили тўрт ойлик планига қўшимча равишда 14 миллион сўмликдан зиёдроқ турли маҳсулотларни реализация қилиб, янги-янги буюмларни чиқаришни ўзлаштирдилар».

Фарғона далалари меҳнатчилари ҳам пролетар бирдамлиги халқаро кунини янги-янги меҳнат зафарлари билан кутиб олдилар. Чигит ўтган йилдагига нисбатан анча барвақт экиб бўлинди, деҳқонлар юбилей йилида 585 минг тонна «оқ олтин» етиштириб олиш учун курашни астойдил авж олдириб юбордилар.

▲ АНДИЖОН

НАМОЙИШЧИЛАРнинг биринчи сафларида машинасозлар ўтишди. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулот Совет Иттифоқида, шу билан бирга, 40 та чет мамлакатда ҳақли равишда манзур бўлмоқда. Ана шу тармоқ ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида биринчиликни қўлга киритган «Облколхозстрой» трестининг колоннаси янги қишлоқ посёлкаларининг макетлари ўрнатилган чиройли қилиб безатилган автомашиналарда ўтишди.

Областдаги деҳқонларнинг кўп минг кишилик армияси намояндалари байрам куни шаҳарликларнинг ҳурматли меҳмонлари бўлишди. Улар ўзларини оталиққа олган кишиларга Андижон пахтакорлари юбилей йилида Ватанни мўл-кўл ҳосил билан мамнун этади, деб баралла айтишди.

Область ўзининг спорт соҳасида эришган муваффақиятлари билан фахрланади. Бу ерда кейинги уч йил ичидагина қарийб 500 спорт мастери ва мастерликка кандидатлар тайёрланди. Спортчилар ва физкультурачилар ифтихор билан кўтариб ўтган плакатларда шулардан дарак берилган эди.

Андижонликлар тантанали байрам намойиши пайтида беш йилликнинг иккинчи йили топшириқлари муддатидан илгари бажарилишини таъкидлаб ўтдилар.

▲ НАМАНГАН

БАЙРАМ намойишчилари колоннасига Биринчи Май байрами шарафига бағишланган мусобақа ғолиби — Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар комбинати коллективи бошчилик қилди. Тўқимачилар қарийб 15 миллион метр юқори сифатли газлама ишлаб чиқариб, тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажардилар ва топшириққа қўшимча равишда икки миллион сўмлик маҳсулот етказиб бердилар. Корхонада Ломакина ва Камолова бошлиқ тўқувчиларнинг энг яхши бригадалари Октябрь юбилейини тўрт йиллик планни бажариш билан кутиб оламиз, деб мажбурият олдилар.

Наманган машинасозлик заводининг ишчилари май байрами намойишига биринчи марта фахрли беш бурчакли эмблемани кўтариб чиқдилар: корхонанинг маҳсулотидан олти турига Сифат белгиси берилган.

«Ватанга 440 минг тонна «оқ олтин» етказиб берамиз», деган шиорни областдаги колхозлар ва совхозларда, район марказларида бўлиб ўтган тантаналарда яққол кўриш мумкин эди. Далаларда авж олиб кетган зарбдор меҳнат бу ваъдага вафо қилиш учун астойдил кураш бораётганлигини тасдиқлайди.

▲ УРГАНЧ

МАЙ байрами ҳеч қачон бу йилгидек ғалаба рапортларига бой бўлмаган эди. Область саноат корхоналари тўрт ойлик планга қўшимча равишда қарийб 4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилди.

Байрам намойишида «Средазтрансгаз» бирлашмасининг — шу тармоқдаги энг йирик корхоналардан бирининг колоннаси ўтди. Чиройли қилиб безатилган транспарантлар қуйидагилардан дарак бериб турибди: мамлакатнинг марказига, Уралга, Ўрта Осиё республикаларига ҳар куни рекорд миқдорда ёнилғи жўнатиб турилибди. Минбардагилар мусобақанинг бошқа пешқадамларини — қурилиш материаллари заводи, тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, шина ремонт заводи, нон комбинати коллективларини табриклайдилар.

Чигит ва шоли экиладиган қўриқ ерларни ўзлаштираётган «Хорезмводстрой» ва «Хорезмсовхозводстрой» трестларининг гидромеханизаторлари намойишда фахрий ўринда боришди. Улар йил бошидан буён қарийб минг гектар ерни фойдаланишга топширишди. Бу планга қўшимча равишда 100 гектар ер ўзлаштирилганлигини кўрсатади.

▲ ҚАРШИ

БУНДАН бор-йўғи бир неча кун аввал В. И. Ленинга ўрнатилган ҳайкал очилган Қаршининг янги шаҳар майдонидан меҳнаткашлар оқими бирдек ўтиб турди. Байрам намойишчилари колонналарининг безаклари шаҳар меҳнат аҳли ва бутун область меҳнаткашлари байрамни қандай ютуқлар билан кутиб олганликларини кўрсатиб турарди. Қашқадарё деҳқонлари байрам арафасида чигитни экиб бўлдилар. Бир йил мобайнида областда пахта даласи 9.000 гектар кенгайди. «Каршистрой» чўлқуварларидан қарийб 50 минг киши беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун курашмоқдалар.

Қарши чўлқуварлари шу йилнинг тўрт ойи мобайнида 45 миллион сўмдан зиёдроқ капитал маблағни ўзлаштириб, 15 минг квадрат метр уй-жой қуриб бердилар. Бу кўрсаткичлар пландагидан анча ортиқ.

▲ ТЕРМИЗ

„УЛУҒ Октябрь юбилейини муносиб кутиб оламиз!» — Термиздаги намойишчилар байрам колоннасини безатиб турган ёрқин транспарантларда бу сўзлар тез-тез такрорланиб турарди. Область саноати ходимлари юбилей йили бошидан буён планга қўшимча равишда етти миллион сўмликдан зиёдроқ маҳсулотни реализация қилдилар. Транспортчилар ва қурувчилар ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажардилар. Бу йил ярим миллион тонна пахта учун курашаётган Сурхондарё деҳқонлари Биринчи май байрамини далаларда зарбдор меҳнат билан нишонладилар.

▲ ЖИЗЗАХ

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ байрам намойиши коммунистик меҳнат бригадаларининг юриши билан бошланди. Биринчи Май байрамини салмоқли меҳнат муваффақиятлари билан кутиб олган қурилиш материаллари комбинати коллективи минбар ёнидан гулдурос қарсаклар остида ўтди. Комбинат ўз маҳсулотини Қарши ва Жиззах даштларидаги янги қурилишларга етказиб бермоқда.

Устки трикотаж фабрикаси коллективи Биринчи Май байрами олди меҳнат вахтасида жуда яхши натижаларни қўлга киритди: корхона лойиҳадаги қувватга муддатидан илгари эришди.

Ўз фаолиятининг дастлабки ойлариданоқ ишни зарбдор суръат билан бошлаб юборган «Джизакстепстрой» территориал бошқармаси йил бошида тузилган эди. Бу бошқарма намояндалари шаҳар меҳнаткашлари билан биргаликда байрам тантаналарида биринчи марта иштирок этмоқдалар.

▲ ГУЛИСТОН

ЛЕНИН комсомолининг 50 йиллиги номли тикувчилик фабрикаси вакилларини байрам минбарида турган кишилар астойдил табрикладилар. Бу корхонанинг маҳсулоти Мирзачўлда биринчи бўлиб фахрий беш бурчакли эмблема билан чиқарилмоқда. Қўриқ ердаги Сирдарё областининг ҳамма меҳнаткашлари байрамни муносиб нишонладилар. Шиврина: Сирдарё ГРЭСи ишга туширилгандан буён 22 миллиард киловатт соат электр энергия ҳисоби очилди, деган хабарни намойишчилар ифтихор билан кутиб олишди. Станция бешинчи энергетика блокининг қувватлари муддатидан илгари лойиҳа даражасига етказилган, олтинчи энергетика блокини қуриш мўлжалдагидан олдинроқ бормоқда.

Колхозлар ва совхозларнинг марказларида намойишлар бўлиб ўтди. Деҳқонлар ва чорвадорлар Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олган юксак мажбуриятларини амалий иш билан мустаҳкамлаётган мусобақа ғолибларини қизғин муборакбод этдилар.

Тошкент. 1 Май 1977 йил. Ленин майдонида меҳнаткашларнинг байрам намойишлари тасвирланган. А. Тўраев фотоси.

ЖАНГОВАР БИРИНЧИ МАЙ

Капиталистик мамлакатлар меҳнаткашлари 1 Май байрамини иқтисодий кризис оқибатларини меҳнаткаш халқ бўйнига юклашга уринишларга қарши, ишсизликка ва ишдан бўшатишларга қарши ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун курашни кучайтириш вазиятида кутиб олмоқдалар.

ЛОНДОН. Англия меҳнаткашлари 1 Майни забастовка курашини ғоят кучайтирган ҳолда кутиб олдилар. Ўн минглаб ишчилар ва хизматчилар Дерби шаҳрида ўтказилган намойишда қатнашдилар. Улар социал эҳтиёжлар учун давлат томонидан ажратиладиган маблағларни қисқартириш сиёсатини тугатишни, нарх-навонинг ўсиши тўхтатилишини, иш билан банд қилиш учун шошилинч чоралар кўришни талаб қилдилар.

Лондондаги Хитроу аэропорти техника хизматчиларининг тўрт ҳафта давом этган иш ташлаши ғалаба билан тугалланди. Мамлакат меҳнаткашларининг бирдамлиги, касаба союзлари ҳаракатининг қўллаб-қувватлаши уларга маъмурият қаршилигини бартараф этиш имконини берди ва иш ҳақини кўпайтириш ҳамда меҳнат шароитини яхшилаш тўғрисида қилган талабларини бажаришга мажбур этди. Давлатдан ажратиладиган маблағларни қисқартишга, нарх-наво ва оммавий ишсизликнинг ўсишига қарши Натинген, Лестер ва Нортгемптонда бўлиб ўтган норозилик юришларида 8 мингдан ортиқ ишчи қатнашди.

1 Май куни, деб ёзади «Морнинг стар» газетаси, бутун мамлакатда меҳнаткашларнинг оммавий митинглари ва намойишлари ўтказилди.

КАРАКАС. 1 Май муносабати билан Венесуэла меҳнаткашлари конфедерациясининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: «капиталистик система меҳнаткашларни инфляция, ишсизлик, очлик каби азоб уқубатларга дучор қилмоқда».

Венесуэла меҳнаткашлар конфедерацияси, Венесуэла меҳнаткашлари бирлашган маркази ва автоном касаба союзлар конфедерацияси 1 Май куни мамлакатнинг ҳамма қисмида демократияни ҳимоя қилиш учун, ишчилар синфининг бирлиги учун, фашизмга қарши курашаётган Чили халқи билан ва бошқа халқлар билан бирдамлик учун биргаликда намойиш ўтказиш ҳақида битим туздилар. (ТАСС).

ТИНЧЛИК ИШИ УЧУН АТОҚЛИ КУРАШЧИЛАР

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари комитети Ленин мукофотининг янги лауреатлари — ер юзида тинчлик учун атоқли курашчиларнинг номларини айтди. Улар инсониятнинг тинч келажаги йўлидаги, социал тараққиёт ва демократия йўлидаги тинимсиз фаолиятлари билан ер юзидаги барча тараққийпарвар ва софдил кишиларнинг ҳурматини қозондилар. Янги лауреатларнинг ҳаёт йўли — реакция кучларига қарши халқлар озодлиги ва бахт-саодати учун мард курашчиларнинг йўлидир. Ер куррасида тинчлик учун, янги жаҳон урушининг олдини олиш учун кураш масалалари кенг жамоатчиликнинг диққат марказида турибди.

Совет Иттифоқи тинчлик ва халқаро ҳамкорлик учун, халқлар озодлиги ва мустақиллиги учун бундан буёнги курашнинг КПСС XXV съезди қабул қилган программасини амалга ошириш соҳасида сабот-матонат билан катта иш олиб бормоқда. «Советлар мамлакати бутун дунё халқларининг кўз ўнгида ҳақли равишда тинчлик таянчи ва тинчлик байроқдори бўлиб ҳаракат қилмоқда, — деди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати Л. И. Брежнев. — Биз тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя қилиш ва мустаҳкамлаш, инсониятни янги қирғин урушлардан халос этиш учун имкони бўлган ҳамма ишларни қиляпмиз ва қилаверамиз. Барча кишиларнинг куч-ғайрати шунга қаратилиши лозим, тинчлик йўлидаги кураш истисносиз ҳамма давлатларнинг муштарак иши бўлиб қолиши керак».

Социализм мамлакатларининг юз миллионлаб меҳнаткашлари тинчлик тарафдорларининг олдинги сафларида бормоқдалар. Жаҳон социализм системаси эндиликда империализмга қарши, тинчлик ва социал-тараққиёт учун курашга ҳал қилувчи ҳисса қўшмоқда.

Комитетимиз таниқли сиёсат ва жамоат арбоби, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, тинчлик тарафдорлари жаҳон ҳаракатининг актив қатнашчиси **Янош Кадарга** олий мукофот беришга зўр мамнуният билан қарор қилди.

Я. Кадар 1912 йилда камбағал ишчи оиласида туғилди. Болалик чоғиданоқ меҳнат фаолиятини бошлади. Ўспиринликдан ишчилар ҳаракатига қўшилди. 1931 йилда яширин шароитда иш кўраётган Венгрия Коммунистик партияси сафига кирди ва тез орада раҳбарлик ишига кўтарилди.

Иккинчи жаҳон уруши йилларида у Венгрия меҳнаткашларини фашизмга қарши, Ватан миллий мустақиллиги ва озодлиги учун, социализм иши учун курашга сафарбар қилиш соҳасида катта иш олиб борди. Мамлакат гитлерчилар оккупациясидан озод қилингач, Я. Кадар янги халқ ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлашда актив қатнашади.

1956 йилдан бошлаб Я. Кадар Венгрия ишчилар синфининг партияси — Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари лавозимида ишлаб келмоқда. У 1965 йилдан бери Венгрия Халқ Республикаси Президиумининг аъзосидир.

Жаҳон жамоатчилиги Я. Кадарни атоқли партия ва давлат арбоби дебгина эмас, шу билан бирга халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун таниқли курашчи, социал тараққиёт, озодлик ва халқаро хавфсизлик йўлида ҳаракат қилаётган принципиал интернационалист деб ҳам билади. Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби Я. Кадар ижтимоий ва давлат тузумидан қатъий назар, турли мамлакатлар ўртасида дўстона алоқалар ва ҳамкорликни ривожлантириш учун ҳаракат қилмоқда.

Я. Кадар — Венгрия Халқ Республикасининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Совет Иттифоқи Қаҳрамони, Ленин ордени кавалеридир.

Дунёни революцион тарзда ўзгартириш даври бўлган бизнинг замонамизда озодликка чиққан ёш давлатлар халқаро ишларда тобора салмоқли роль ўйнамоқда. Африка, Осиё ва Латин Америкаси халқлари империализмга қарши жангларда ўзларининг қонуний манфаатларини қаттиқ туриб дадил ҳимоя қилмоқдалар, ўзларининг тараққиёт йўлларини изламоқдалар.

Бугун Халқаро Ленин мукофоти билан тақдирланган Агостиньо Нето билан Самора Машел Африка халқларининг муносиб намояндаларидир.

Ангола Халқ Озодлик ҳаракати (МПЛА) Раиси, Ангола Халқ Республикасининг Президенти **А. Агостиньо Нето** 1922 йилда қишлоқ руҳонийси оиласида туғилди.

Ўспиринлик чоғлариданоқ А. Нето Португалиядаги фашистлар режимига қарши сиёсий ҳаракатларда, ангол халқининг миллий-озодлик курашида актив қатнашди. А. Нето ўзининг фашизмга қарши ва мустамлакачиликка қарши фаолияти учун неча марталаб қамоққа олинди ва турмага ташланди.

50-йилларда у Ангола Халқ Озодлик ҳаракатини барпо этишда ва шу ташкилотнинг программасини ишлаб чиқишда актив иштирок этди. 1962 йил декабрида МПЛАнинг биринчи миллий конференциясида унинг раиси қилиб сайланди. Ангола ватанпарварлари А. Нетонинг бевосита раҳбарлигида мустамлакачиларга қарши актив жанговар ҳаракатлар олиб бориб, ўз мамлакати территориясини қадам-бақадам озод қила бердилар.

А. Нето миллий озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби сифатида жаҳон тараққийпарвар жамоатчилигининг обрў-эътиборини қозонди. У Жаҳон Тинчлик Кенгаши Президиумининг аъзоси қилиб сайланди.

1975 йилдан бошлаб, яъни Ангола мустақиллиги эълон қилингандан бери А. Нето — Ангола Халқ Республикасининг Президентидир.

Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш ишига жуда катта ҳисса қўшганлиги учун А. Нето Жаҳон Тинчлик Кенгашининг қарорига биноан Ф. Жолио-Кюри номидаги медаль билан мукофотланди. Унинг фаолияти Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Димитров мукофоти билан, Кубанинг «Плайя Хирон» ордени билан ҳам тақдирланган.

Мозамбик Озодлик Фронти (ФРЕЛИМО) Раиси, Мозамбик Халқ Республикасининг Президенти **Самора М. Машел** 1933 йилда камбағал деҳқон оиласида туғилди.

У Мозамбик халқининг миллий-озодлик кураши даврида Мозамбик Озодлик Фронти сафларига кирди, 1970 йилда эса унинг Раиси қилиб сайланди.

С. Машел Мозамбикни мустамлакачиликдан озод қилиш учун курашдаги актив фаолияти туфайли миллий-озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби сифатида кенг кўпчиликка танилди.

1975 йил июнидан бери С. Машел — Мозамбик Халқ Республикасининг Президентидир.

С. Машел бошчилигидаги ФРЕЛИМО Марказий Комитети ва Мозамбик Халқ Республикасининг ҳукумати изчиллик билан антиимпериалистик йўл ўтказмоқдалар, ҳамма шакл ва кўринишлардаги мустамлакачилик ҳамда ирқчиликни батамом тугатишга интилмоқдалар, халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун кескин курашмоқдалар.

С. Машел «В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини нишонлаш юзасидан» медали билан ва Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Ф. Жолио-Кюри номидаги медали билан мукофотланган.

Чилининг таниқли жамоат ва сиёсий арбоби **Ортенсия Бусси де Альенде** 1915 йилда итальян муҳожири оиласида туғилди. Чили давлат университетининг педагогика факультетини тамомлади.

1972 йилда О. Бусси де Альенде халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг фахрий вице-президенти қилиб сайланди.

1973 йил сентябрида Чилида ҳарбий-фашистлар тўнтаришидан кейин О. Бусси де Альенде ҳарбий хунта жиноятларини фош қилишда, мамлакатнинг антифашист кучларини бирлаштириш соҳасида жуда кўп иш қилди.

О. Бусси де Альенде тинчликсевар кучларнинг Москвадаги жаҳон конгрессида актив иштирок этди, Чилидаги ҳарбий хунта жиноятларини текширувчи халқаро комиссиянинг I ва III сессиялари ишида қатнашди, халқаро хотин-қизлар йили программасига мувофиқ ўтказилган халқаро анжуманларда нутқ сўзлади, Европа, Осиё, Латин Америкасининг кўпгина мамлакатларига бориб, Чили халқи билан бирдамлик халқаро ҳаракатини активлаштириш юзасидан катта иш ўтказмоқда.

Ирландиянинг таниқли давлат, жамоат ва сиёсий арбоби **Шон Макбрайд** 1904 йилда туғилди. Дублиндаги миллий университетни тамомлади, адвокат. Урушдан аввалги йилларда Ирландия мустақиллиги учун актив қатнашди, шунинг учун Англия маъмурлари уни неча марталаб қамоққа олиб, турмага ташлади. Ирландия Республикаси ташкил этилгач ҳукумат составига кирди, ташқи ишлар министри лавозимида ишлади.

Ирландия Республикачилар партиясига асос солди.

Халқаро юрист сифатида жаҳон жамоатчилигининг кенг доиралари орасида танилиб, обрў-эътибор қозонди. Ш. Макбрайд кўп йиллардан бери ҳукуматларга тобе бўлмаган халқаро ташкилотлар фаолиятида актив қатнашмоқда. АҚШнинг Вьетнамдаги агрессияси даврида Ш. Макбрайд шу агрессияни тўхтатиш учун бошланган жаҳон ҳаракатининг энг актив қатнашчиларидан бири бўлди.

1974 йилдан бошлаб у БМТнинг Намибиядаги олий комиссари лавозимига тайинланди. У икки йил давомида шу лавозимда бўлиб, НАТО мамлакатлари ҳукмрон доираларининг Африка жанубидаги ватанпарварлар озодлик курашини бостиришда Жанубий Африка Республикаси ирқчи режими билан тил бириктирганлигини фош қилиш учун кўп куч-ғайрат сарфлади.

Ш. Макбрайд тинчликсевар кучларнинг жаҳон конгрессини (1973 йил) ва жаҳон анжуманини (1977 йил) тайёрлаш ва ўтказишга муҳим ҳисса қўшди. У турли сиёсий маслакдаги халқаро ва миллий ташкилотларнинг ҳамкорлигини ривожлантиришга актив кўмаклашди.

Ш. Макбрайд Тинчлик Нобель мукофотининг лауреатидир.

Франциянинг жамоат арбоби **Пьер Пуйяд** 1911 йилда туғилди. 1933 йилда олий ҳарбий мактабни тамомлади. Иккинчи жаҳон уруши даврида «Нормандия-Неман» авиация полкига командирлик қилди.

Урушдан кейинги даврда П. Пуйяд «Нормандия-Неман» полки француз ветеранлари уюшмасининг президенти бўлди, СССР билан Франция халқлари ўртасидаги дўстона алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ишига актив қўшилди, қитъа халқлари ўртасида тинч ҳамкорлик бўлиши учун курашди.

1966 йилда у Франция миллат мажлисининг депутати қилиб сайланди ва тез орада ундаги Франция—Совет парламент группасига бошчилик қила бошлади.

П. Пуйяд турли ижтимоий-сиёсий системадаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун ҳаракат қилиб, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, Европани ядро қуролидан холи зонага айлантириш йўлида сабот билан курашмоқда, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлаш ишига муносиб ҳисса қўшмоқда.

Грециянинг машҳур шоири ва жамоат арбоби **Яннис Рицос** 1909 йилда туғилди.

Ўспиринлик йилларидаёқ камбағалларнинг аччиқ турмуши азобини тортди. У ўзининг 30-йиллар бошларидаги илк шеърларидаёқ оддий инсоннинг ҳаётини ҳаққоний ва реалистик тасвирлади, жафокаш Греция тарихини кўрсатиб берди. Фашистлар диктатурасининг ҳамма даҳшатларини, қувғин ва зиндонлар азобини, қамоқ лагери уқубатларини бошдан кечирган Я. Рицос ўз шеърларида миллий мустақиллик ва социал тараққиёт йўлида курашувчи халқларнинг озодлиги учун курашчи бўлишдек машаққатли ва хатарли йўлни танлаб олганлигини мардона ва ошкора айтди.

Я. Рицос кенг жаҳон жамоатчилигига буюк инсонпарвар сифатида танилган. Унинг асарларида тинчлик учун кураш, реакция кучларига қарши кураш тематикаси алоҳида ўрин олади. У — бир қанча халқаро адабий мукофотларнинг лауреати бўлиб, ҳақли равишда XX асрнинг энг истеъдодли шоирлари жумласига киради.

Олий инсонийлик ва чинакам озодлик учун, бутун дунёда тинчлик учун, фашизмга қарши кураш — Я. Рицоснинг асосий шиоридир.

Лауреатларнинг ҳаммаларига сиҳат-саломатлик, ўзларининг олижаноб фаолиятида янги, катта муваффақиятлар тилаймиз.

Н. БЛОХИН,

СССР Медицина фанлари академиясининг академиги, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси.

(ТАСС).

ТОШКЕНТ. 1 Май 1977 йил. «Қудратимиз — дўстликда» дейишмоқда, тинчлик ва меҳнат байрами қатнашчилари. Е. БОТИРОВ фотоси.

ИНҚИЛОБ ХИЁБОНИ

Инқилоб хиёбони... Хусусан баҳор палласида Тошкентнинг бу ям-яшил майдони айниқса соҳибжамол бўлади. Қуёш нури дарахтларнинг энди яшнаб келаётган баргларидан бамисоли мўралаётгандек. Каштан дарахтларининг гуллари барглар билан безаниб, ажойиб манзара касб этади. Атиргуллар худди ҳозир оловга ўхшаб ловуллаб кетадигандек. Карл Марксга гранитдан ўрнатилган ҳайкалнинг пойига қўйилган илк баҳорнинг турфа гуллари бамисоли машъала ёнгандек туюлади. У Инқилоб номи билан аталган хиёбондаги воқеаларнинг гувоҳидек ва иштирокчиси бўлгандек ўзининг мангу олов оташи билан ҳаммаёқни нурафшон қилиб тургандек.

Бизга бўлиб ўтган воқеалар иштирокчиларининг хотиралари, кўҳна архив ҳужжатларининг сатрлари, газеталарнинг берган хабарлари ўзининг узоқ умри мобайнида Тошкентнинг бу қадимий хиёбони бугун нималар тўғрисида тилга кириб гапиришидан дарак бериб тургандек.

Мана, большевикларнинг позицияларида турган Тошкент Совети мажлисининг қароридан олинган сатрлар. «Ҳозирги вақтда Советлар ҳокимиятининг «ҳаёт ёки мамоти» тўғрисидаги масала ҳал этилмоқда. Контрреволюция... ҳужумга ўтишга уринмоқда. Тошкентда кризис етилиб қолди. Бу кризис Бутунроссиядаги воқеалар билан ҳал қилинади. Советларнинг иккинчи Бутунроссия съезди 25 октябргача кечиктирилди. Эҳтимол, бугун очилгандир. Биз буни билишимиз ва ҳокимиятни қўлга олишга шай туришимиз керак». Мажлис 1917 йил 25 октябрь куни бўлиб ўтган эди. Тошкент солдатлари ва ишчилари тез орада қўзғалон кўтариб, ҳужумга ўтдилар. Совет жойлашган бинодан хиёбон орқали революция қўрғони бўлиб қолган Қизил шарқ устахонасига уларнинг отрядлари ўтиб турди.

Орадан бир йил ўтгач, хиёбондан ғалаба қозонган пролетариат биринчи намойишининг иштирокчилари ўтишди. «Туркистон республикаси Марказий ижроия комитетининг «Известияси» газетасида ана шу намойиш тўғрисида ёзилган ҳикояни бугун ҳам тўлқинланмасдан ўқиб бўлмайди.

«Шаҳар тунда шундай ёритилган эдики, биз кўпдан буён бундай ҳолда кўрмаган эдик, — деб ёзган эди газета. — Намойиш манзараси ҳаддан ташқари улкан ва улуғвор эди...». Намойишчиларнинг фотосуратлари ёнида ямоқ тушган чопонлар, қизил аскарларнинг шинеллари, ярадорларнинг жароҳатлари бойланган докалар қўйилган. Ўша кунлар ғоят оғир эди. Тошкент вабодан эндигина қутулган эди. Заводларда ғамлаб қўйилган хом ашёлар тугаганди. Саноат моллари йўқ эди. Нон етишмасди. Лекин бу мисли кўрилмаган, бир неча километрга чўзилиб кетган колоннада бораётган кишилар: келажак бизники! деб ишонардилар.

Биз бу газетани Навоий номли кутубхонадан топиб ўқидик. Шундан кейин эса биз «Известия» газетасининг бир нусхасини кўришга муяссар бўлдик. Газетанинг бу нусхаси революция ветерани, 1921 йилдан буён коммунист Шариф Аҳмадиевнинг хонаки архивида сақланиб қолган экан. Сарғайиб кетган фотосуратларга бамисоли жон киргандек бўлди: бўйи пасттакроқ, сочларига қиров қўнган, оҳиста гапирадиган бу киши ўшанда кўнчилик устахонасининг ўн етти яшар ишчиси, намойишчиларнинг сафларида борарди. Қизил аскар Ш. Аҳмадиев тез орада ёш республикани ҳимоя қилиш учун Ашхобод фронтига жўнаб кетди. Сўнгра у Тошкентда контрреволюцион осиповчилар исёнини бостиришда иштирок қилди. Жўнаидхон каллакесарларига қарши курашди.

Ш. Аҳмадиев Ўрта Осиё коммунистик университетидаги лекцияларда қатнашишга муяссар бўлди. Ўшанда университет хиёбондаги бинолардан бирига жойлашган эди. Яна газетани қўлимизга оламиз: «САГУга 18 ёшли ўзбек аёли паранжида келиб, ўқишга қабул қилишлари тўғрисида ариза берди. У умумий йиғилишда паранжисини ташлаб, ўзининг бутун куч ва ғайратини Шарқ хотин-қизларини озодликка чиқаришга сарфлайман, деди. Ўқиш истаги борлигини ҳам билдирди»...

Ўқиш. Кечаги батраклар, деҳқонларнинг фарзандлари, қизил аскарлар, ишчилар ўқишни хоҳлардилар. Худди ўшанда Ленин чақириғига лаббай, деб Тошкентга эндиликда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, биолог Илария Алексеевна Райкова келди. Бундан 55 йил муқаддам хиёбондаги собиқ гимназия биносида биринчи университет қўнғироғи жиринглади. Илария Алексеевна эндиликда ўз шогирдлари билан тез-тез учрашиб туради. У шогирдлари билан фахрланади, Жўра Мусаев ва Абдумавлон Абдуллаев ўз тақдирини ғўза биологияси билан боғлади. Биология фанлари доктори Жўра Азимбоевич Мусаев пахтанинг янги навларини яратиш назарий негизларини ишлаб чиқмоқда. Навнинг ўзига хос моделини қурмоқдаки, у анча серҳосил, барча касалликларга, хусусан вилтга анча чидамли бўлиши керак. Биология фанлари доктори Абдумавлон Абдуллаевич Абдуллаевнинг раҳбарлигида эса «Тошкент» навларининг энг машҳур янги турлари яратилди.

Лекин бугунги кун бундан ярим асрдан ҳам муқаддамроқ Инқилоб хиёбонида қўйилган стендлардан бошланган эди. Бу стендларга Мирзачўлдаги дастлабки ирригация иншоотларининг суратлари қўйилган эди, мамлакатнинг турли районларидан Ленин Декретига биноан Мирзачўлни ўзлаштириш учун вакиллар келган эди. Ўша йиллардаги фотосуратларда Питер ишчилари Советлар шарқига юборган биринчи тракторлар тасвирланган. Ўша йилларда газетада чиққан хабарнинг сарлавҳаси «Тракторми ёки омочми» деб қўйилган .Бу хабарда 1924 йил 26 март куни Фарғонага биринчи трактор келганлиги, Мирзачўлда эса шундай машиналардан бир қанчаси ишлаётганлиги тўғрисида хабар берилган эди. «Бу машиналарни қисқа муддат ичида таълим олган ўзбеклар бошқармоқдалар» деб дарак беради газета.

Албатта, бу камтаргина кўргазмани кўздан кечирган кишилардан бирор киши ўша пайтда шундай вақт келадики, шу ерда, хиёбонда республика техника уйи очилади, бу ерда республиканинг юз тармоқли саноат корхоналари фаолияти билан танишиш мумкин, бу саноат тармоқлари, тракторлар, самолётлар, тўқимачилик станоклари, электрон приборлар, газлама, мебель, идиш, юзлаб бошқа машина ва буюмларни чиқаради деб хаёлига ҳам келтирмаган эди. Бугун бу саноат маҳсулотлари мамлакатнинг турли жойларида ва Ватанимиздан ташқарида ҳам машҳурдир. Бу уйда «Ташсельмаш» заводи мутахассисларининг ҳикояларини тез-тез тинглаш мумкин. Бу корхонада тайёрланган пахта териш комбайнлари барча қардош республикаларнинг далаларида ишламоқда. Ваҳолонки, «Туркестанская правда» газетаси бундан борйўғи ярим аср муқаддам Хоразмда «500-600 вагонга қадар ҳосил олиниши кутилаётганлигини» жуда катта воқеа сифатида тасвирлаб ёзган эди.

Қадимий Тошкент хиёбони кўп воқеаларнинг гувоҳидир. 1941 йил 22 июнь куни бу ерда ўрнатилган репродуктордан шодиёна музика таралиб турарди. Бирданига бу музикани «Уруш»... деган даҳшатли сўз бўғиб қўйди. Тошкентликлардан минг-минг кишилар Ватанни фашист босқинчиларидан ҳимоя қилишга отландилар. Репродуктор ёнида ҳар куни қиёфаси жиддий тусдаги кишилар навбатдаги ахборотни тинглаш учун тўпланардилар. Ўшанда хиёбоннинг ёнидан трамвайлар ўтарди. Кекса авлод ўша уруш йилларидаги трамвайларни, бу трамвайлар пахтали камзул кийган, эски либосдаги кишилар билан лиқ тўлганлигини эслайдилар. Ўша вақтда одамлар дам олиш соати нималигини, якшанба нималигини билишмасди. Лекин хиёбондаги бу катта репродуктор ёнида трамвайдан туриб фронтда нима гап, радио нима деяпти деб сўрашарди.

Кунлардан бирида кечқурун хиёбонда барча трамвайлар тўхтаб қолди. Ўқлар узилди, ракеталар отилди. Қизил, сариқ, оқ ракеталар. Салют берилди. 1943 йилнинг август ойидаги биринчи ғолибона салют Орёл ва Белгород озод қилиниши шарафига берилган эди. Бамисоли Тошкентдаги одамларнинг ҳаммаси бу ерга югуриб келгандек эди, улар қучоқлашиб шод-хуррам бўлишар, йиғлашар, болаларни баланд кўтаришар эди: салют машъаласини кўриб қол, дейишарди. Ҳали уруш тугамаган, қариндош-уруғлар, оталар, фарзандлар ҳалок бўлаётган эди, почтальон кўпдан-кўп қора хатларни келтирар экан, уни одамларга топширишга юраги бетламас эди. Лекин худди ўша оқшомда Инқилоб хиёбони узра дастлабки Ғалаба юлдузлари порлаган эди.

Шундан кейин хиёбонда халқ кўрсатган буюк жасорат тўғрисидаги хотира сифатида, Ғалаба шарафига курант қад кўтарди. Мана 32 йилдан буён Тошкентдаги энг катта соат тинчлик дақиқаларини санаб турибди. Машиналар, троллейбуслар, хиёбоннинг атрофидан, курант ёнидан тўхтовсиз ўтиб турибди. Хиёбондан тўрт томонга кетадиган кўчалар ҳаракатини маромга солиб турувчи светофор чироқлари кеча кундузи тўхтовсиз ўчиб ёниб туради. Карл Маркс кўчаси, Пушкин кўчаси, Пролетар кўчаси, Коммунистическая кўчаси, Куйбишев кўчаси. Уларнинг ҳар бири уйлар, муаззам бинолар, гулзорлар ва панно билан безанган.

Хиёбондан Тошкент янги архитектурасининг жамоли янада яққолроқ кўриниб туради. Леонид Ильич Брежнев зилзила оқибатларини тугатишга бағишланган актив йиғилишида сўзлаган нутқида шаҳарнинг ана шу жамоли тўғрисида гапирган эди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўшанда Тошкент келгусида қуриладиган шаҳарларнинг тимсоли бўлиб қолади, деб айтган эди.

Тошкент камол топмоқда. Қардош республикалар, унинг қурувчилари, Октябрь вужудга келтирган дўстлик туфайли Тошкентда ажойиб бинолар қад кўтарди.

Хиёбон яқинидаги ер ости саройи — Тошкент метросининг бу марказий станцияси Октябрь Инқилоби номи билан аталган. Ҳа, бу чиндан ҳам ер ости саройи. Мармар деворлар, мармар зинапоялардан станциянинг ўзига тушасиз. Унинг шифти нозик нақшлар билан қопланган. Машҳур ўймакор уста, давлат мукофотининг лауреати Маҳмуд Усмонов раҳбарлигидаги халқ усталари бу саройни тенги топилмайдиган гўзал ганч ўймакорлиги билан безатишган. Тошкент рассомлари станция учун революцион йиллардаги воқеалар тасвирланган улкан мис-панно тайёрлашган. У платформа бўйлаб бутун деворни қоплаб турибди. Деворларда, қуббаларда унча катта бўлмаган зарб этилган суратлар жойлаштирилади.

Биз станцияни қурган кишилар билан хиёбондан анча нарида танишдик. Ҳозирги вақтда метро рельсларидан қатнаб турган ишчи вагонеткалари бизни саноқли минутлар ичида бугун иш қизғин бораётган бошқа бир станцияга етказиб келди. Шароф Жалолов Ангрен кўмир разрезида 22 йил бригада бошлиғи бўлиб ишлади. У метрода ҳам бригада бошлиғи, «Ташметрострой» партия комитетининг аъзосидир. Коммунист Николай Козин бошчилик қилаётган проходкачилар бригадасига ишни хиёбоннинг остида бошлашга тўғри келди. Николай Степанович ва унинг ўртоқлари бу мураккаб вазифани ҳал қилдилар. Тоннелни хиёбонга шикаст етказмасдан ўтказиш керак эди. Метро қурувчилар тоннелни қадимий ўзан остидан олиб боришарди. Ғоят мушкул шароитларда ишлашга тўғри келди. Аммо топшириқ муддатида бажарилди.

Ана шу тарихнинг ёрқин саҳифаларидан яна бирини чуқурроқ тушуниш учун мамлакатнинг ҳамма жойларидан Ўзбекистонга меҳмонлар келишади. Муҳташам «Ўзбекистон» меҳмонхонасининг биноси ранг-баранг давлат байроқлари, халқаро учрашувларнинг, фестивалларнинг эмблемалари билан ясанади. Меҳмонхонадан хиёбонга келадиган зиналарга қадами етмаган жаҳондаги бирорта мамлакатнинг намояндаси йўқдек. Мана, сайёҳ инглизлар. Ғилофлардан фото ва кино аппаратларини олишмоқда. Келишган вьетнамлик қизлар. Уларнинг ҳаммаси ҳайратда, уларнинг ҳаммаси фахрланади.

«Ўзбекистон эришган муваффақиятларга чиндан қойил қоласан», «Франция — СССР» уюшмасининг раиси Жерар Жакнинг фикри шундай: «Мен шу қадар бадавлат ва юксак даражада ривож топган мамлакатни кўрдимки, унинг истиқболи порлоқдир».

Биз хиёбон тўғрисида ёзиш фикрига келгандан кейин дастлаб унинг атрофини айланиб чиқдик. Кўпдан кўп воқеалар хиёбон тўғрисидаги эсдаликлар билан боғлиқдир. Бизга кекса авлод кишилари кўп нарсаларни ҳикоя қилиб беришди. Мана, бугун биз яна бу ерга келдик. 1883 йилда — хиёбоннинг таржимаи ҳоли энди бошланганида газетада босилган қисқача яна бир хабар ёдимизга тушди. «Бу ерда кўчат ўтқазиш ҳамда майдонни тозалаш ишларини бажариш учун зарур бўлган пул давлат кассасида йўқлиги оқибатида обуна йўли билан тўпланди».

Одамлар ўтиб боришмоқда. Баҳорнинг яшнаб келаётган гуллари узра найкамалак ёмғири ёққандек туюлди. Ёқимли баҳор насими Карл Маркснинг гранит ҳайкалини сийпалаб ўтаётгандек туюларди. Курант вазмин ва тантанавор жом урди. У инқилоб номи билан аталган Тошкент хиёбони янги баҳоридан дарак берарди...

С. ФРОЛОВА,
Г. ЛИПШИЦ,
ЎзТАГ мухбирлари

АХБОРОТ
ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР

Иккинчи ҳаёт

Шаҳрисабздаги таъмирлаш устахонаси коллективи тарихий ёдгорликларни асл ҳолига келтириш йўлида астойдил меҳнат қиляпти. Савдо гумбази — Чорсуни таъмирлаш ишлари тугалланди. Устахона коллективи XV аср меъморчилигининг улкан намунаси — Гумбази Сайидонни, 1435 йилда Улуғбек томонидан қурилган Кўк гумбазни таъмирлашга киришдилар.

М. АЗИЗОВ.

Кичкинтойларга ғамхўрлик

Сирдарё область Гулистон районидаги Карл Маркс номли, Свердлов номли, Ленин номли, Фрунзе номли, Крупская номли колхозларда ҳар бири 100-120 ўринли болалар боғчалари қурилиб, фойдаланишга топширилди. Янги типдаги боғчалар сони ҳозир 40 дан ошиб кетди. Бу ясли ва боғчаларда уч мингдан ортиқ жажжилар тарбияланмоқда.

Н. ФАЙЗУЛЛАЕВ.

Маданият маскани

Учқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхозда 400 кишига мўлжалланган клуб биноси қад кўтарди. Уни район колхозлараро қурилиш бошқармасининг Абдуназар Мамажонов бошлиқ қурувчилар бригадаси бунёд этдилар.

Р. ИРИСОВ.

РЕСПУБЛИКАНИНГ «АСАЛ ЦЕХИ»

Поп районида Наманган областида биринчи ихтисослаштирилган асаларичилик совхози барпо этилди. Бу хўжаликка тоғ этагидаги зонадан 50 гектар ер ажратиб берилди. Областдаги хўжаликлардан бу ерда қарийб 3,5 минг кути асалари олинади. Асаларичилар бу йил 50 тоннадан ортиқроқ бол олишни мўлжаллаб турибдилар.

«Узпчелопром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бошлиғи П. М. Оганесян бу хабарни шарҳлаб бундай дейди:

— Бу йил Наманганадагидан ташқари яна саккизта ихтисослаштирилган асаларичилик совхози барпо этилади: Қорақалпоғистон АССРда, Бухоро, Қашқадарё, Фарғона областларида биттадан, Хоразм ва Андижон областларида иккитадан совхоз ишга туширилади.

Эндиликда бирлашмада 14 та совхоз бўлади. Бу хўжаликлар областларда асаларичиликнинг марказлари бўлиб қолади. Бу совхозлар асал, мум ва бошқа маҳсулотлар етиштириб беради, шу билан бирга колхозларда, совхозларда, турли ташкилотларда уларни зарур бўлган миқдорда асалари билан таъминлаш орқали ана шу тармоқни ривожлантиришга кўмаклашади.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ана шу тармоғида ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришнинг концентрация қилиниши шу йилнинг ўзидаёқ ўтган йилги 17,5 минг ўрнига 40 минг яшик асалари боқиш имкониятини беради. Бу эса 500 тонна товар асал—бултурдагига нисбатан 2,5 баравар кўп бол етиштириш имкониятини туғдиради. Ихтисослаштириш унча катта бўлмаган асал боқиладиган жойлардагига нисбатан камроқ харж қилиб, кўпроқ маҳсулот олиш, селекция ишини олиб бориш, нектар йиғиш учун яхшироқ майдонларни танлаш имкониятини беради. Ҳозир бирлашмада кўчириб юриладиган асалари яшиклари борки, бу асалариларни олисдаги тоғлик ерларга олиб бориш имкониятини беради.

Ўзбекистонда асаларичилик учун бой озуқа базаси мавжуд. Келгусида яна ўттиздан ортиқроқ ихтисослаштирилган хўжаликлар барпо этиш мўлжалланмоқда. Ўшанда йилига 10 минг тоннага қадар асал етиштириш мумкин.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

1977-1978 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

КУНДУЗГИ БЎЛИМНИНГ I КУРСИГА

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ФАКУЛЬТЕТИ — ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ИНЖЕНЕР-ГИДРОТЕХНИКЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

Гидромелиорация — гидромелиорация системалари ва ирригация иншоотларидан фойдаланиш ва уларни автоматлаштириш, изланиш, лойиҳалаш, қуриш бўйича кенг профилдаги инженер-гидротехниклар;

қишлоқ хўжалигининг сув таъминоти, сув чиқариш ва сув ресурсларини муҳофаза қилиш — сув тўпланадиған иншоотлар ва аҳоли пунктларини сув билан таъминлаш системаларидан фойдаланиш ва уларни автоматлаштириш, изланиш, лойиҳалаш, қуриш ҳамда сув ресурсларини ифлосланишдан муҳофаза этиш бўйича инженер-гидротехниклар.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ФАКУЛЬТЕТИ — ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ИНЖЕНЕРЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

деҳқончиликни механизациялаш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш, тракторлар, автомобиллар ва қишлоқ хўжалик машиналаридан фойдаланиш, уларни ремонт қилиш бўйича кенг профилдаги инженер-механиклар;

чорвачиликни механизациялаш — чорвачилик фермалари ва чорвачиликдаги барча қийин ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш бўйича инженер-механиклар;

қишлоқ хўжалиги — инженер-механиклар — қишлоқ хўжалик фанлари ўқитувчилари.

ГИДРОМЕЛИОРАЦИЯ ИШЛАРИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ФАКУЛЬТЕТИ — СУВ ХЎЖАЛИГИ ОБЪЕКТЛАРИ ҚУРИЛИШИДА ФОЙДАЛАНИЛАЁТГАН ҚУРИЛИШ ВА МЕЛИОРАЦИЯ МАШИНАЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ, РЕМОНТ ҚИЛИШ ВА ЛОЙИҲАЛАШ БЎЙИЧА ИНЖЕНЕР-МЕХАНИКЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

ЕР ТУЗИШ ФАКУЛЬТЕТИ — ЕР ФОНДЛАРИНИ ҲИСОБ-КИТОБ БЎЙИЧА ТАҚСИМЛАШ ВА УЛАРДАН РАЦИОНАЛ ФОЙДАЛАНИШ УЧУН КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАР ТЕРРИТОРИЯЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЮЗАСИДАН ИНЖЕНЕР-ЕР ТУЗУВЧИЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ ЭЛЕКТРЛАШТИРИШ ФАКУЛЬТЕТИ — ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА ИНЖЕНЕР-ЭЛЕКТРИКЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

электр энергиясини қишлоқ хўжалигида қўллаш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш жараёнларини электрлаштириш бўйича кенг профилдаги инженер-электриклар;

қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш — қишлоқ хўжалиги учун мўлжалланган электр узатиш линиялари ва подстанциялардан фойдаланиш, қурилишларни лойиҳалаш бўйича инженер-электриклар.

ГИДРОТЕХНИКА ҚУРИЛИШИ ФАКУЛЬТЕТИ — ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА ИНЖЕНЕР-ГИДРОТЕХНИКЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ:

гидротехника қурилиши ва гидроэлектростанциялар —гидротехника иншоотлари ва гидроэлектростанцияларни лойиҳалаш ва қуриш бўйича инженер-гидротехниклар;

сув хўжалиги экономикаси ва уни юритиш — сув хўжалиги объектларини қуриш ва улардан фойдаланиш, лойиҳалаш масалаларини ташкил этиш ва иқтисодий асослаб бериш бўйича инженер-экономистлар.

Қишлоқ хўжалик машиналари ремонти технологияси ва уни ташкил этиш факультети — тракторлар, автомобиллар ва қишлоқ хўжалик машиналари ремонти технологияси ва уни ташкил этиш, ремонт корхоналарини лойиҳалаштириш, машиналар ремонти учун асбоб-ускуналар ва мосламаларни конструкциялаш ва тайёрлаш юзасидан инженер-механиклар тайёрлайди.

ИНСТИТУТНИНГ ҚАРШИ ШАҲРИДАГИ ФИЛИАЛИ ФАКУЛЬТЕТЛАРИГА: гидромелиорация, қишлоқ хўжалигини механизациялаш, ер тузиш.

ИНСТИТУТНИНГ ЯНГИЕР ШАҲРИДАГИ ФИЛИАЛИ ФАКУЛЬТЕТЛАРИГА: гидромелиорация, қишлоқ хўжалигини механизациялаш.

АРИЗАЛАР 20 ИЮНДАН 31 ИЮЛГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб берилади: ўрта маълумот ҳақидаги ҳужжат (асли), характеристика, медицина справкаси (286-форма), 4 та фотосурат (3x4 см.).

Қуйидагилар шахсан кўрсатилади: паспорт, ҳарбий билет ёки чақирилиш ҳақидаги гувоҳнома.

ИККИ ЙИЛДАН КАМ БЎЛМАГАН МЕҲНАТ СТАЖИГА ЭГА БЎЛГАН ШАХСЛАР МЕҲНАТ СТАЖИНИ ТАСДИҚЛОВЧИ ҲУЖЖАТНИ (асли ёки тасдиқланган нусхаси) КЎРСАТИШЛАРИ ЛОЗИМ.

КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИ 1 АВГУСТДАН 20 АВГУСТГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ.

ИНСТИТУТГА ҚАБУЛ СССР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ МИНИСТРЛИГИ 1976 ЙИЛ 30 ДЕКАБРДА ТАСДИҚЛАГАН ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ҚАБУЛ ҚОИДАЛАРИ АСОСИДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Стипендия ва ётоқхоналар билан таъминлаш умумий тартибда.

ИНСТИТУТ ВА ИНСТИТУТ ФИЛИАЛЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

ТОШКЕНТ ШАҲРИ, ҚОРИНИЁЗИЙ КЎЧАСИ, 39-УЙ. ТЕЛЕФОНЛАР: 33-16-66, 35-78-15;

ҚАРШИ шаҳри, Ленин кўчаси, 54-уй. Телефон 61-32;

ЯНГИЕР шаҳри, 2-микрорайон, телефон 14-25.

ЭСЛАТМА: ўрта мактабни олтин (кумуш) медаль билан битирган ёки ўрта махсус ўқув юрти ва ўрта ҳунар-техника билим юртларини «имтиёзли» диплом билан битирган абитуриентлар кириш имтиҳонларида физикадан (оғзаки) имтиҳон топширадилар. Имтиҳондан «беш» баҳо олган тақдирда улар қолган кириш имтиҳонларидан озод этиладилар.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 3/V да **Севилья сартароши** (19.00), 4/V да **Испан миниатюралари** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/V да **Парвона** (12.00), **Алжонларим** (19.30), 3/V да **Уйланиш**, 4/V да **Оқшомдан тушгача.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/V да **Олифта** (12.00), **Концерт** (16.00), **Гулбаҳор қани?** (19.30).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/V да **Тўй муборак, қари қиз** (12, 19.00). 3/V да **Кўзингни каттароқ оч** (19.00), 4/V да **Ишқ қурбонлари** (19.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 2/V да **дунёда ягона лилипутлар ревюси иштирокида МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ БАЙРАМ ТОМОШАЛАРИ** (10, 13, 16.00 ва 19.30).

Кино

Солдат Иван Бровкин — «ЧАЙКА», «ДРУЖБА» (жуфт соатларда), «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Тонгдаги қочиш — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЯНГИОБОД» (жуфт соатларда).

Архимедлар — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Оддий муҳаббат — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Тенгдош, табассум қил! — «ТИНЧЛИК» (кундуз ва кечқурун).

Иван ва Коломбина—«ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Қўшиқ саргузашти — «ИСКРА» (19.30).

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
СССР биринчилиги учун
ФУТБОЛ
2 май соат 17.00 да
«ДИНАМО» (Ленинград) — **«ПАХТАКОР»** (Тошкент)
6 май соат 19.30 да
«ДИНАМО» (Минск) — **«ПАХТАКОР»** (Тошкент)
БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

2 МАЙ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Зарядкага сафланинг. 10.30 — **«Будильник».** 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — **«Москвичка».** 13.00 — **Музикали киоск.** 13.30 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.30 — **Мультфильмлар.** 15.00 — **«Камалак».** 16.15—**Темир ва унинг командаси** (бадиий фильм, 2-серия) 17.30 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 17.45 — **Оға бўлмоқ.** (бадиий фильм, 1-серия). 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — **Оға бўлмоқ** (бадиий фильм, 2-серия). 20.20 — Экран куйлари. 20.45— **«Ун уч стул».** 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Хоккей.** АҚШ — ЧССР. 00.15 — Рақс зали. 00.45 — **Янгиликлар.**

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — **Янгиликлар.** 10.20— **Куйланг, ёш хонандалар.** 10.50 — **Мультфильм.** 11.05 — Баҳор байрами билан (концерт). 11.45 — «Жон қизлар» (спектакль). 14.25 — «Ёшлар бенефиси». 16.30 — «Янгра барабан». 17.00 — **Футбол.** «Пахтакор» — «Динамо» (Ленинград) 18.45 — Циркни яхши кўрмай бўладими (фильм). 19.30 — **«Ахборот».** 19.40 — «Ўн икки учрашув» (эстрада программаси). 20.45 — «Ахборот». 21.00 — Баҳор ва бахт қўшиқлари. 22.00—**«Вақт»** (Москва). 22.30 — **Қароқчи чоллар** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Болалар учун фильм. 19.30 — **Бензоколонка маликаси** (кинокомедия). 20.40 — **Янгиликлар.** 20.55 — Чет эл эстрадасининг оҳанглари. 21.30 — **Швед гугурти** (бадиий фильм).

3 МАЙ

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика. 10.30 — **Мультфильм.** 11.30 — **«Айдас»** намунали хотин-қизлар хорининг концерти. 12.00 — **Мўъжизасиз мўъжизалар.** 14.45 — Ҳужжатли фильм. 15.35 — Концерт. 16.20 — Мактаб жанговар шон-шуҳрат музейи. 16.50— Жонажон мамлакатимиз бўйлаб. Арманистон ССР. 17.20 — М. Шолохов ижодида коммунист образи. 18.00 — Сиз яратган боғ. 18.30 — Ёшлар ижоди. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — **«Мусобақа, изланиш, ижод».** 20.00 — Концерт. 20.30 — **Халоскорлик** (киноэпопея, 1-фильм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30— **Хоккей.** СССР — Швеция. 00.15 — **Янгиликлар.**

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

18.30 — Мактаб ўқувчилари учун кўрсатув. 19.00 — **«Ахборот».** 19.15 — **Москва. «Мусобақа, изланиш, ижод».** Кўрсатувда Ўзбекистон Компартияси Қорақалпоғистон область комитетининг биринчи секретари Қ. Камолов, СССР асбобсозлик, автоматлаштириш ва бошқариш системалари воситалари министри К. Руднев, «Главмосстрой»нинг «Мосстрой-1» трести, 6-қурилиш бошқармаси комплекс бригадаси бошлиғи В. Затворницкий иштирок этадилар. 20.00 — Одил Исмоилов ижро этади. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Романс ва қўшиқ кечаси. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги. 22.45 — **Марди-майдон** (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — «Тош хоким» (телеспектакль). 20.40 — **Янгиликлар.** 21.00 — Реклама. 21.20 — Олий математика.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — «Табассум». 11.15 — **Москва. Эрталабки салом.** 12.10 — Баҳор ва бахт қўшиқлари. 13.00 — Чорвадорлар учун концерт. 13.30 — Музикали совғалар. 14.00 — **Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш.** 15.10 — Олис масофаларда ва мураккаб шароитларда хизмат қилаётган гидрометеостанциялар ходимлари учун эшиттириш ва концерт. 16.10 — Эстрада концерти. 18.00 — **Футбол.** «Пахтакор» — «Динамо» (Ленинград). 19.00 — Н. Ҳазрий. «Севсанг, севгилим» (радиоспектакль). 20.30 — Сўнгги ахборот. 21.00 — **Қишлоқ меҳнаткашлари, Сизлар учун.** Концерт. 22.00 — **«Табассум».** 22.45 — Созанда табассуми. 23.15 — **Май оқшоми концерти.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000. ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 • ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача; Эълонлар — 338142

Р. 14327. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 102.